

William Shakespeare
**Mabepari
wa
Venisi**

Kimetafsiriwa na
J.K. NYERERE

William Shakespeare

Mabepari wa Venisi

Kimetafsiriwa na
JULIUS K. NYERERE

Genesis Press Kiswahili
P.O. Box 34482
Dar es Salaam, Tanzania
www.genesis-press.com

GENESIS PRESS KISWAHILI

Haki ya kunakili © 2010 na Genesis Press Inc.

Haki zote za kunakili zimehifadhiwa.

Kimepigwa chapa Marekani na
Genesis Press Kiswahili

Tovuti: www.genesis-press.com

Kwa maelezo zaidi wasiliana na:

Genesis Press Kiswahili
P.O. Box 34482
Dar es Salaam, Tanzania

Genesis Press Inc.
P.O. Box 866
Columbus, Mississippi 39703

ISBN -13: 978-1-58571-633-3

Waraka Kutoka Kwa Mchapishaji

Tunayofuraha kuitambulisha Genesis Press Kiswahili pamoja na matoleo ya vitabu vyenye hadhi duniani vya fasihi. Ni matumaini yangu kuwa kwa kuchapisha vitabu hivi vipya na vyenye hadhi kwa Kiswahili tunaweza kuchangia na kukuza matumizi na maendeleo ya lugha ya Kiswahili.

Lugha hukua, hutanuka, huchukua maneno kutoka kwenye lugha nyingine na kuumba maneno mengine kitaaluma. Lakini pia maneno hutoka kwa watu wenyewe kutokana na hadhi na maisha yao ya kila siku, wanaongeza maneno na fikra na kuiboresha lugha.

Lugha ya Kiswahili inahitaji kukua zaidi na ni matumaini yetu kuwa mstari wa mbele kwenye kuendeleza lugha hii inayozidi kukua kwenye mustakabali mwingine kwenye kuona, kusikia kugusa na kuhisi.

Hayati Mwalimu Julius Nyerere, Raisi wa kwanza wa Tanzania aliyejulikana kimataifa, aliweka msisitizo kwa matumizi ya Kiswahili kama lugha unganishi kwa waafrika wote, sio tu kwa Tanzania. Alitambua uwezo wa vitabu kuwawezesha wasomaji kujifunza kuhusu watu wengine na wao wenyewe pia. Alisema kwenye vitabu utapata shehena ya ujuzi kuhusu binadamu na ulimwengu anamoishi, pamoja na fasihi ya staarabu za jamii mbalimbali. Nyerere alijulikana pia kwa mafanikio ya kampeni yake ya elimu kwa wote Tanzania, ambayo iliwafungulia watanzania ulimwengu.

Hata hivyo, kwenye ulimwengu wa sasa ambao teknolojia inaongoza na elimu inarudi nyuma kwa sababu mbali mbali za kijamii/kisiasa uelewa wa kusoma na kuandika unapungua. Nchi za Afrika Mashariki zimeweka mkazo kwa watu wao waweze kujua kusoma na kuandika lakini bila vitabu vya Kiswahili, lugha inayotumiwa na watu zaidi ya milioni 100 ulimwenguni kote haiwezi kuendelea. Zaidi ya hapo watu wanaojifunza Kiswahili nchi za nje wanaongezeka, na ili waweze kujua lugha inabidi wapate fasihi iliyochapishwa kwa urahisi. Genesis Press imejikita kuendeleza lugha ya Kiswahili kupitia maandishi na pia utamaduni wa kusoma sehemu ilipoenea lugha hii.

Tunajivunia kutambulisha kwako toleo letu la kwanza la vitabu sita katika lugha ya Kiswahili. Vitabu hivi vyenye hadhi, vingine vikiwa vimetafsiriwa

na hayati Mwalimu Nyerere mwenyewe vitakupatia mwanga bora na kukufanya upende kuona matoleo mengine. Visa vyake vinagusa watu wa rika zote duniani. Ni matumaini yetu utavifurahia vitabu hivi na kupenda kusoma matoleo yanayofuata ya Genesis Press Kiswahili.

Maandishi huishi Milele.

Wilbur Colom

Mchapishaji na Mmiliki Mwenza.

Genesis Press Kiswahili LLC.

Walomo Katika Mchezo

MTAWALA WA VENISI

MWANA WA MFALME WA MOROKO

MWANA WA MFALME WA ARRAGONI *Waposi wa Poshia*

ANTONIO *Bepari wa Venice*

BASSANIO *Ra fki yake Antonio*

GRATIANO

SALANIO *Ra fki zake Antonio na Bassanio*

SALARINO

LARENZO *Anampenda Jessika*

SHAILOKI *Yahudi mwenye mali*

TUBALI *Yahudi ra fki yake Shailoki*

LAUNSELOTI GOBBO *Mchekeshaji mtumishi wa Shailoki.*

MZEE GOBBO *Baba yake Launseloti*

LEONADO *Mtumishi wa Bassanio*

BALTAZARI

STEFANO *Watumishi wa Poshia*

POSHIA *Mrithi tajiri*

NERISSA *Mtumishi wa Poshia*

JESSIKA *Binti yake Shailoki*

Mamwinyi wa Venisi, Mao fisa wa Mahakama, Mlinzi-Jela, Watumishi wa Poshia, na Watumishi wengine.

Kitendo cha Kwanza

I. 1

Venisi. Barabarani

(Aingia Antonio, Salarino na Salanio)

ANTONIO: Kusema kweli sijui kisa cha huzuni yangu; inanitabisha sana; wasema yakutabisha; bali nilivyoipata au kuiambukizwa, au imejengekaje, imezawa jinsi gani, ningali sijafahamu. Na huzuni yanifanya kuwa kama punguani, kunifanya nisiweze kujifahamu mwenyewe.

SALARINO: Moyowo wasukwasukwa kule juu ya bahari; kwenye merikebu zako na matanga yalojaa; zipitazo baharini kana kwamba ni mabwana na raia matajiri walo juu ya mawimbi, au kama maonyesho yapitayo baharini yakitazama kwa chini vyombo vidogo vidogo, Ambavyo havina budi viiname kwa heshima, yanapovipita kasi kwa mabawa ya matanga.

SALANIO: Nakwambia kweli, bwana, ningalikuwa na meli kama hizo safarini, basi na mapenzi yangu, yangekuwa huko huko, ninakotumainia. Ningaliokota nyasi na kuzitosa hewani, ili niweze kujua upepo unavyovuma; Ningechunguza ramani ili nione bandari, forodha na barabara; na kila kinachoweza kunitia mashakani juu ya mashua zangu, kingenijaza huzuni.

SALARINO: Hata upepo mdogo wakupozea mchuzi, ungalinitia homa kwa kufikiri dhara ya upepo baharini. Nisingeona mchanga wa saa kutiririka, halau nisiwazie vilindi na maji mafu; Na kuona chombo changu, chenye kujaa shehena, kimekwama mchangani, chashusha matanga yake kuzipita mbavu zake yabusu kaburi lake. Na kama ningalikuwenda kanisani na kuona jumba takasa la mawe, je, nisingefikiria miamba yenye hatari, iliyoko baharini, ambayo ikivigusa vyombo vyangu viororo, itatawanya shehena yake juu ya bahari, na kuyavisha mawimbi makali hariri zangu? Kwa kifupi, vyote hivi, vitu vya thamani kubwa, viwe vimeteketea? Nitakuwa na mawazo kwamba nifikwa haya lazima nihuzunike? Lakini usinambie: nafahamu Antonio kinachomhuzunisha hivyo ni bidhaa zake.

ANTONIO: La, sivyo, niaminini: Nashukuru nyota yangu, bidhaa zangu haziko katika chombo kimoja, au mahali pamoja; wala hali yangu yote, si kwamba yategemea bahati ya mwaka huu: Basi, si bidhaa zangu zinazonihuzunisha.

SALANIO: Kama sivyo ni mapenzi

ANTONIO: Kefule, kefulu! Sivyo!

SALARINO: Na wala siyo mapenzi? Tuseme una huzuni, sababu huna furaha: na ingekuwa rahisi kwako ukiruka ruka na kucheza ukisema, kwamba unayo fuaraha kwa kuwa huna huzuni. Kwa jina lake Janusi alo na vichwa viwili, Ulimwengu umeumba watu wanaoshangaza: Wako wanochungulia machoni mwao daima, na kucheka kikasuku kwa mpigaji zumari; na pia kuna wengine wenye tabia ya siki, hawa meno yao kamwe hayaoni kwa kicheko. Angaapa Nestori kwamba jambo lachekesha

(Waingia Bassanio, Lorenzo na Gratiano)

SALANIO: Huyu Bassanio aja, jamaayo mtukufu, Gratiano na Lorenzo. Na sasa basi, kwa heri: tunakuacha pamoja na wenzi bora zaidi.

SALARINO: Ningependa nikakaa hadi nikuchangamshe, kama marafiki bora wasingelinizuia.

ANTONIO: Ninakuthamini sana; tuseme una shughuli, na saa waitumia nafasi hii kuondoka.

SALARINO: Habari za asubuhi, enyi bwana zangu wema

BASSANIO: Mabwana wema pamoja, tutacheka siku gani? Semeni! Hamwonekani: Ni lazima uondoke?

SALARINO: Twendea shughuli zetu nanyi mmalize zenu.

(Salarino na Salanio wanaondoka)

LORENZO: Bwana wangu Bassanio, umempata Antoni, basi sisi tutakwacha: ila saa za jioni, tafadhali, fikiria ni wapi tutakutana.

BASSANIO: Sitakosa.

GRATIANO: Haliyo si nzuri sana, Maulana Antonio; wajali mno dunia: wote wanaojaribu kuinunua kwa taabu, hawaipati dunia: Niamini,

nakwambia, umebadilika mno.

ANTONIO: Kwangu mimi, Gratiano, dunia ni dunia tu, na dunia ni jukwaa, juu yake kila mtu hucheza sehemu yake. Yangu mimi ni huzuni.

GRATIANO: Yangu na iwe ya juha. Kwa furaha na vicheko acha makunyanzi yaje, afadhali ini langu liungue kwa mvinyo kuliko moyo baridi kwa huzuni ifishayo. Kwa nini mtu ye yote mwenye damu moto ndani, akae kama ni jiwe la sanamu ya babuye? Alale awapo macho? Awe manjano kwa nyongo kwa sababu ya kununa? Nakwambia, Antonio nakupenda, na mapenzi yangu ndiyo yasemayo- Iko aina ya watu ambao wana nyuso zilotandwa kwa ukoga kama ni dimbwi tulivu; Hung'ang'ania ukimya ili eti wadhaniwe kuwa ni wenye busara, makini na utulivu; kama kwamba wanasema, 'Mimi ni bwana busara, nitapoanza kusema, kila mtu anyamaze!'

Ee, Antonio wangu, najua baadhi yao wenye sifa ya busara kwa kutosema cho chote; Ingawa nina hakika, kwamba kama wangesema, karibu wangelaani masikizio ambayo kwa kuwasikia wao yangeleta menzi majinga. Nitakwambia mengine zaidi siku nyingine: Bali kwa chambo huzuni usijaribu kuloa Mkiza mjinga sana-sifa ya kuwa mwerevu. Njoo Lorenzo mwema. Basi kwa heri kwa sasa: nitamaliza nasaha hapo ba'da ya chakula.

LORENZO: Kwa sasa tutakuacha mpaka wakati huo: Nami pia bila shaka ni mmoja wao hao wenye busara mabubu: Kwa sababu Gratiano haniachii kusema.

GRATIANO: Ukizidi kuwa nami myaka miwili zaidi hutaweza kutambua sauti yako mwenyewe.

ANTONIO: Kwa herini; nitaanza kusema kwa jambo hili.

GRATIANO: Asante sana; maana ukimya unafaa tu kwenye ulimi wa ng'ombe ulokwisha kukaushwa.

(Gratiano na Lorenzo wanaondoka)

ANTONIO: Hivyo ndivyo wasemaje?

BASSANIO: Gratiano husema zaidi mambo yasiyo na maana, kuliko mtu mwingine ye yote katika Venisi nzima. Hoja zake huwa kama punje mbili za ngano zilizojificha katika pishi thelathini za kumvi. Utatafuta kutwa ndipo uzipate; na utakapozipata hazistahili ile taabu ya kuzitafuta.

ANTONIO: Basi, sasa niambie, ni bibie gani yule, ambaye ulimwapia hija ya kisirisiri na ukaniahidi utaniambia leo?

BASSANIO: Wafhamu, Antonio, nilivyo idhoofisha hali ya wasaa wangu kwa fahari na makuu kuliko uwezo wangu uwezavyo kuhimili: na wala sinung'uniki kwa huko kufupishwa maisha ya ubadhiri; bali kinisumbuacho ni kutoka kwa heshima kwenye madeni makubwa, ambayo wakati wangu, nilipokifuja mali, yakawa yameniganda. Kwako wewe, Antonio, nimefadhilika mno, kwa fedha na kwa mapenzi; na sababu ya mapenzi yako ninayo ruhusa kukujulisha mipango na makusudio yangu, jinsi ya kuondokana na madeni yangu yote.

ANTONIO: Basi, Bassanio mwema niambie, tafadhali, na kama mipango hiyo, mwenyewe unavyosema, ni mipango ya heshima, basi kuwa na hakika, ya kwamba nilicho nacho, nafsi yangu mwenyewe, ni hali na mali yangu, japo ya mwisho kabisa, yote imewekwa wazi, kwa mahitajio yako.

BASSANIO: Nilipokuwa shuleni nikipoteza mshale nilitupa wa pili wa namna ile ile, niuangalie vema ukienda kule kule kupata ulopotea. Kwa kujasiri miwili mara nyingi niliweza kupata yote miwili. Nataja ya utotoni kwa kuwa yafuatayo ni ya ujinga mtupu, ya ujinga wa kitoto. Wewe waniwia mengi, na kama mwana mtundu yote nimeyapoteza; walakini ukipenda kutupa tena mwingine, uendeko kule kule ulikotupa wa kwanza, mimi sinayo mashaka, kuangalia shabaha, nipate yote mawili, au kukurudishia ule ulotupa nyuma, na kwa mshale wa kwanza niwe mdeni daima.

ANTONIO: Unanijua vizuri, na wapoteza wakati kusihhi mapenzi yangu kwa uwingi wa maneno; na kwa sababu ya shaka, kwa kutokuniamini kwamba nitakuamini, wanikosea zaidi, kuliko kuteketeza mali yote nilo nayo: Tafadhali niambie, wataka nifanye nini, cho chote unachojua kuwa naweza kufanya nami nitakitimiza: basi, sema tafadhali.

BASSANIO: Belimonti kuna bibi mwenye urithi mkubwa: naye ni mzuri sana kulizidi hilo neno, mwenye sifa za ajabu: pengine kwa macho yake nimepokea risala zisokuwa na maneno: Jina lake ni Poshia; hakuna azidiwacho na yule bintiye Kato, Poshia wa Burutusi. Na sifaze huyo bibi zimeenea dunia; Kwani pepo zote nne zitokazo kila pwani, huja na waposi bora; na nywele zake kunjufu, huning'inia pandeni kama sufu ya dhahabu; na kufanya Belimonti kuwa kama Kolkosi, ambako Jasoni wengi hufika kumtafuta. Oo, Antonio wangu, ningekuwa na uwezo wa kuenda kushindana na mmoja wao hao, moyo wanibashiria kuwa ningebahatika.

ANTONIO: Wafahamu mali yangu iko ng'ambo baharini, na wala sinayo mali wala bidhaa yo yote kupata fedha haraka: basi nenda kajaribu kupata unachoweza kwa jina langu Venisi: nacho kitapatikana kikupatie wasaa uende Belimonti kwake Poshia kizuri nenda hima kaulize, nami nitafanya vivyo, popote zilipo fedha: nami siulizi sawali ukipata kwa dhaman au kwa ajili yangu.

(Wanatoka)

I. 2

Belimonti. Chumba katika nyumba ya Poshia

(Aingia Poshia na Nerissa)

POSHIA: Kusema kweli Nerissa huu mwili wangu mdogo umechoshwa na dunia kubwa hii.

NERISSA: Ungechoshwa kweli, bibie mwema, kama maafa yako yangukuwa ni mengi zilivyo baraka zako: lakini hata hivyo, kama ninavyoona, waelemewao na wingi wa bahati wana taabu vile vile kama wanaokufa kwa njaa kwa kutokuwa na kitu. Kwa hiyo si furaha ndogo kuwa mtu wa wastani: wingi mno wa mali huharakisha mvi, lakini mali ya kiasi hurefusha maisha.

POSHIA: Hizo ni kanuni bora, na zimetamkwa vema.

NERISSA: Zingalizidi ubora kama zingalifuatwa.

POSHIA: Kama kutenda mema kungekuwa ni rahisi kulivyo kujua mema, vikanisa vingekuwa makanisa, vibanda vya maskini vingekuwa majumba ya kifalme. Na mbashiri mwema atendaye aonyayo, naweza kufundisha watu ishirini ni nini jema la kufanya, kuliko kuwa mmoja wao kufuata mafunzo yangu mwenyewe. Ubongo waweza kuitungia damu sheria; lakini moyo moto huruka sheria baridi: wazimu wa ujana ni sungura ambaye huruka juu ya kikwete sahuri jema. Lakini hoja hoja hizi hazitanisaidia kuchagua mume. Ole wangu, neno 'kuchagua!' sina ruhusa kuchagua nimpendaye au kukataa nisiyempenda; na kwa njia ya utashi wa binti hai umekinzwa na wasia wa baba marehemu. Je, si taabu, Nerissa, kwamba siwezi kuchagua wala kukataa ye yote?

NERISSA: Baba yako alikuwa ni mtu mwadilifu daima: na watu watakatifu wakati wa kufa hupata maongozi mema: kwa hiyo, bahati na sibu hii aliyobuni katika masanduku matatu haya, la dhahabu, la fedha na la risasi - ambayo kwayo atakayechagua utashi utashi wake atakuwa kakuchagua wewe - bila shaka haitachaguliwa vema na mtu asiyekupenda hasa. Lakini unampenda nani kati ya waposaji hawa wana wa kifalme ambao wameshakuja?

POSHIA: Nakusihi, wataje; na utakavyowataja nitawaeleza; na kutokana na maelezo yangu bahatisha mapenzi yangu.

NERISSA: Kwanza, yuko mwana wa mfalme wa Neapoli.

POSHIA: Naam, yeye hasa ni mwana farasi, kwani hana maongezi mengine ila juu ya farasi wake; na hufanya kuwa ni nyongeza ya sifa kwamba yeye mwenyewe anaweza kumvisha chuma miguuni.

NERISSA: Halafu kuna Kaunti wa Palatine.

POSHIA: Yeye hana afanyalo ila kukunja uso; kama anayesema: ‘Na ikiwa hunitaki, chagua’: husikia hadithi nzuri, hacheiki: sina shaka atakapokuwa mzee atakuwa filosafo mliaji: kwani katika ujana wake ana huzuni nyingi mno isiyo na adabu. Afadhali niolewe na kichwa cha mauti chenye mfupa kinywani kuliko kuolewa na ye yote kati yao. Mungu aniepushe na wawili hao!

NERISSA: Wasemaje juu ya maulana Mfaransa, Bwana Le Bon?

POSHIA: Mungu alimuumba kwa hiyo na akubaliwe kwamba ni mtu. Kwa kweli, najua ni dhambi kudhihaki; lakini, yeye! Lo, anasema zaidi juu ya farasi wake kuzidi yule Mneapoli; ana tabia mbaya zaidi ya kukunja uso kuliko ile ya Kaunti wa Palatine; yeye ni kila mtu katika tufe la mtu; kama ndege akiimba mara ataanza kuchachawa; hupigana kwa panga na kivuli chake mwenyewe; nikiolewa naye nitakuwa nimeolewa na waume ishirini. Akinipuuza, nitamsamehe; kwani akinipenda kama mwenda wazimu, kamwe sitaweza kumlipa mapenzi yake.

NERISSA: Wasemaje, basi juu ya Falikani Kivuko, yule kijana kabaila wa Kiingereza?

POSHIA: Unajua, simwambii cho chote, kwani hanielewi, wala mimi simwelewi; hajui Kilatini, Kifaransa, wala Kitaliani; na Kiingereza changu hakina thamani japo ya senti moja. Ana sura nzuri ya mwanamume; lakini, ole wangu, nani aweza kuzungumza na uzuri - bubu? Nguo zake ni shaghala baghala. Nadhani koti lake alilinunua kutoka Italia, stokingi zake kutoka Ufaransa, kofia yake kutoka Ujerumani na tabia yake kutoka kila mahali.

NERISSA: Na wamwonaje jirani yake, Maulana wa Kiskochi?

POSHIA: Ana mapenzi ya kijirani; kwani aliazimwa kofi na mwenziye na wala asimrudishie. Alisema atamlipa badaye atakapoweza: nadhani Mfaransa ndiye aliyekuwa mdhamini wake, aliyeahidi kwamba siku moja kofi hilo litalipwa.

NERISSA: Na kijana Jerumani wampendaje, yule mpwa wa Sultani wa Saksoni?

POSHIA: Mbaya sana asubuhi, anapokuwa hajalewa; na mbaya zaidi aduhuri anapokuwa kesha kulewa: anapokuwa na hali nzuri kabisa huwa bado ni chini ya utu, na anapokuwa mbaya kabisa huwa anamzidi mnyama. Na nipatwe na mkosi wo wote mbaya, lakini nisiolewe naye.

NERISSA: Kama na yeye atakubali kuchagua, na akachagua sandukku lenyewe, utakuwa hukutimiza wasia wa baba yako, ikiwa utamkataa.

POSHIA: Kwa ajili hiyo, kwa kuogopa ovu kama hilo lisije likatokea, nakusihi tafadhali, uweke bilauri kubwa ya mvinyo wa Rhine juu ya sanduku lisilo; kwani japo shetani angalikuwa ndani na kishawishi hicho kiwe nje najua kitamvuta. Nitafanya jambo lolote, Nerissa, niepuke kuolewa na dodoki.

NERISSA: Usihofu, bibie, eti huenda ukaolewa na ye yote kati ya mabwana hawa: wameninong'oneza makusudio yao; ambayo, kwa kweli, ni kurudi makwao, na kuacha kukubughudhi na posa zaidi, au labda akupate mtu kinyume na nia ya baba yako, kufuatana na masanduku haya.

POSHIA: Hata ningaliishi niwe mzee kama Sibilla, nitakufa mwali kama Diana, nisipolewa kwa jinsi baba alivyousia. Nafurahi kwamba kundi hili la waposaji lina akili; kwani hakuna hata mmoja wao nisiyemtakia kwa heri; na kumuomba Mungu abariki kuondoka kwao.

NERISSA: Hukumbuki, bibie kabla baba yako hajafa? Mvenisi mmoja, mwanachuoni tena askari, ambaye alikuja hapa pamoja na Mwinyi Mkuu wa Montiferrati.

POSHIA: Naam, naam, alikuwa Bassanio, nadhani ndivyo alivyoitwa.

NERISSA: Ndivyo, bibie, naye, miongoni mwa wanaume wote ambao macho yangu ya kipumbavu yaliopata kuona, ndiye anayestahili kuzidi wote, kumpata bibie mzuri.

POSHIA: Nakumbuka vema; na pia nakumbuka anastahili sifa yako.

(Aingia Mtumishi)

Hali gani! Kuna nini?

MTUMISHI: Wale wageni wanne wanakutaka bibie, wakuage: na kuna mjumbe wa mgeni wa tano, mwana wa Mfalme wa Moroko, kaleta habari kwamba bwana wake, huyo mwana wa Mfalme, atafika hapa leo jioni.

POSHIA: Ningeweza kumpokea huyo wa tano kwa moyo wa furaha kama ninavyoweza kuwaaga wale wengine wanne ningekufurahia sana kufika kwake: kama ana hali ya malaika au sura ya shetani, ni heri anighofiri makosa kuliko kuniposa. Njoo, Nerissa, wewe tangulia - tukimfungia mlango mposaji mmoja, mara mwingine anapiga hodi.

(Wanatoka)

I. 3

Venisi. Mahali pa hadhara

(Aingia Bassanio na Shailoki)

SHAILOKI: Dukati elfu tatu, - vema.

BASSANIO: Naam, bwana, kwa miezi mitatu

SHAILOKI: Kwa miezi mitatu, - vema.

BASSANIO: Kama nilivyokwambia, Antonio atakuwa mdhamini.

SHAILOKI: Antonio atakuwa mdhamini,- vema

BASSANIO: Utaweza kunisaidia? Utanifurahisha? Naweza kupata jibu lako?

SHAILOKI: Dukati elfu tatu, kwa miezi mitatu, na Antonio atakuwa mdhamini.

BASSANIO: Jibu lako ni nini?

SHAILOKI: Antonio ni mtu mwema.

BASSANIO: Umepata kusikia jambo lo lote la kinyume juu yake?

SHAILOKI: O, la, la,la; maana yangu kusema kuwa ni mtu mwema ni kutaka wewe uelewe kuwa natosha. Lakini uwezo wake ni wa udhanifu: ana merikebu moja iliyokwenda Tripoli, na nyingine visiwa vya Magharibi. Nasikia pia kutoka katika Rialito ana merikebu ya tatu inayokwenda Mexico, ya nne Uingereza, na anazo shughuli nyingine zilizptapakaa ng'ambo. Lakini meli ni mabao tu, na mabaharia ni watu tu: kuna panya wa nchi kavu na pnaya wa majini, wezi wa majini na wezi wa nchi kavu - nasema maharamia wa baharini: na halafu kuna hatari ya maji, pepo na miamba. Lakini hata hivyo, mtu huyu anatosha. Dukati elfu tau; nadhani naweza kukubali dhamana yake.

BASSANIO: Bila shaka utaipata.

SHAILOKI: Bila shaka nitaipata; na ili niwe na hakika nitatafakari. Naweza kusema na Antonio?

BASSANIO; Ukipenda kula nasi leo jioni.

SHAILOKI: Naam, nikanuse nyama ya nguruwe; nikale katika kundi ambamo nabii wenu Mnazareti alimomfukuzia shetani. Nitanunua nanyi, nitazungumza nanyi, nitatembea nanyi, na kadhalika; lakini kamwe sitakula nanyi, kunywa nanyi au kusali nanyi.

Kuna habari gani kwenye Rialito? Nani huyu anayekuja?

(Aingia Antonio)

BASSANIO: Ni Bwana Antonio.

SHAILOKI: *(Kando)* Jinsi anavyofanana mtoza ushuru mbembe.

Namchukia kwa kuwa yeye ni Mmasihiya; namchukia zaidi sababu ni mpumbavu, hukopesha fedha bure, kwa hiyo, huteremsha kima cha riba Venisi.

Ningalipata nafasi ya kuweza kumwangusha, ningaliitwa moto husuda nimwoneayo. Analichukia sana taifa letu teule. Haachi kunishutumu, hata kunako makundi ya wafanyi biashara. Anishutumu nafsi, pia ununuzi wangu, hata faida ya haki, ambayo yeye mwenyewe husema kuwa ni riba. Na lilaniwe taifa langu, nikimsamehe!

BASSANIO: Shailoki, wasikia?

SHAILOKI: Ningali ninajihoji kwa mali yangu ya sasa; na kadiri niwezavyo kukisia nafikiri siwezi kupata mara dukati elfu tatu. Hiyo si kitu. Tubali, Mweburania tajiri, mtu wa kabila langu, aweza kunipatia. Lakini hebu tulia! Wataka myezi mingapi?

(Kwa Antonio)

Hali gani bwana mwema? Ni punde tumekutaja.

ANTONIO: Shailoki, japokuwa sikopeshi na sikopi, kwa kupokea cho chote, kinachozidi kiasi, bali kwa kutimiza mahitaji ya rafiki, nitavunja mazoea *(Kwa Bassanio)* Je, kesho kukuambia kiasi atachoweza?

SHAILOKI: Naam, naam, chote;- dukati elfu tatu.

ANTONIO: Na kwa miezi mitatu?

SHAILOKI: Nilisahau; miezi mitatu; ulivyosema. Na sasa dhamana yako; hebu lakini sikia; nikidhani ulisema, hukopeshi na hukopi kwa ajili ya faida

ANTONIO: Sina mazoea hayo.

SAHILOKI: Yakobo alipokuwa akiwachunga kondoo wa Labani, mjombaye, alikuwa ni wa tatu toka kwa Ibrahimu wa kwetu mtakatifu, (Mamaye mwenye busara alivyomfanyizia) Naam, Yakobo yeye, katika wenye kurithi, alikuwa ni wa tatu.

ANTONIO: Sasa ndiyo kusemaje? Kwamba alitwaa riba?

SHAILOKI: La, la, hakutwaa riba; la, jinsi unavyosema, si riba ya waziwazi; kumbuka alivyofanya, yeye na mjomba wake, Labani, walipatana, kwamba wana wa kondoo wote wataozaliwa na milia na madoa watakuwa wa Yakobo. Ilikuwa ni mapito ya kupata, akapata: na mapato ni baraka kama siyo ya kuiba.

ANTONIO: Bahati hii Yakobo aliifanyia kazi; kitu ambacho hakikuwa kweenye uwezo wake, bali kilichofanyizwa kwa uwezo wa mbinguni. Je, haya yameingizwa kufanya riba halali? Dhahabu na fedha zako ni kondoo wanozaa?

SHAILOKI: Hayo mimi sifahamu: lakini nazizalisha kwa haraka vile vile: ila nisikie, bwana

ANTONIO: Sikiliza, Bassanio: Shetani pia aweza, kutumia msahafu kujifalia mwenyewe. Roho ovu iletapo shahidi mtakatifu, Ni sawa kama haina mwenye uso wa kicheko; ni tunda zuri kwa nje, na kwa ndani limeoza; O, wongo upendezavyo ukitazamwa kwa nje!

SHAILOKI: Dukati elfu tatu; ni hesabu nzuri sana. Na kwa miezi mitatu, kutoka kwa thenashara; hebu tuone kiasi -

ANTONIO: Sema, basi Shailoki, tutakuwa wadeniwo?

SHAILOKI: Bwana Antonio, mara kwa mara na mara nyingi, kule kwenye Rialito kanikemea kemea sababu ya fedha zangu na faida nipatayo: bali nimevumilia na kupuuza kwa subira, kwani uvumilivu ni ada ya kabila letu: unaniita kafiri, jibwa bazazi, katili, na waitemea mate kanzu yangu

ya yahudi, na kwa matumizi yote ya kile kilicho changu: na sasa waelekea wanitaka muawana:

Ebo, potelea mbali! Mwaja kwangu na kusema, Shailoki, twahitaji fedha zako: hivyo hivyo; nyie mlonitemea mate kwenye ndevu zangu, na kunipiga mateke mpigavyo jibwa geni livukapo kizingiti: mnachotaka ni fedha. Niwaambieni nini? Nisingelisema kwenu, 'Mbwa naye ana fedha? Kweli inawezekana Mbwa naye akopesha dukati elfu tatu? Au niiname sana na kwa ada ya kitwana, huku nikihemahema, kwa unyonge nikisema, 'Bwana, ulinitemea jumatano ilopita; Ulinipiga mateke siku fulani fulani; na tena siku nyingine ulinitukana mbwa ; kwa heshiama yote hii wewe ulonifanyia nitakukopesha kima kadha wa kadha cha fedha.

ANTONIO: Naweza nikakuita jina hilo hilo tena, nikakutemea mate, na kukudharau pia ikiwa utakopesha fedha hizi, zikopeshe si kwa marafiki zako - ni tangu lini rafiki alizalisha faida fedha ngumba za rafiki - walakini zikopeshe kama kwa adui yako; ambaye asipolipa waweza ukamwadhibu pasipo kusitasita.

SHAILOKI: Tazama unavyofoka!

Ningependa urafiki nilipate pendo lako, na kusahau aibu ambazo umenipaka, kisha nikutimizie mahitajio ya sasa, bila kuchukua japo senti moja ya faida kwa fedha yangu mwenyewe, lakini hunisikii; ni wema ninaokupa.

BASSANIO: Huo ungekuwa wema.

SHAILOKI: Nitaonya wema huu: tutafutane kwa mwandishi. Tuwekeane shahada; na kwa jinsi ya furaha. Ukishindwa kunilipa kwa siku kadha wa kadha, pahala kadha wa kadha, kiasi kadha wa kadha, kilotajwa na shahada, malipo yake na yawe ratili iliyo sawa na ya mwili wako mzuri, ikatwe po pote pale mimi nitapochagua.

ANTONIO: Niko radhi, kwa imani: nitakubali shahada, na kusema kuna wema mwingi kwa Yahudi huyu.

BASSANIO: Usikubali shahada hiyo kwa ajili ayngu, afadhali nibakie nao uhitaji wangu.

ANTONIO: Ona, Usihofu kitu; sitashindwa kutimiza; manamo miyezi miwili, yaani mwezi kabla ya shahada haijatimu, natazamia kurudi kwa thamani tatu mara tatu ya shahada hii.

SHAILOKI: O baba Aburahamu, tazama jinsi walivyo, watu Masihiya hawa; maovu yao wenyewe yawafunza kuyashuku mawazo ya wengineo. Tafadhali, nambie, ataposhindwa kulipa, nitapata tija gani kwa kutoa malipizi? Ratili moja ya nyama iliyokatwa kwa mtu siyo kitu cha thamani, wala siyo cha faida kama nyama ya kondoo, au ng'ombe au mbuzi. Kwa kumtaka hisani namwonyesha urafiki, akiupokea, vema; la, hautaki kwa heri. Nami, kwa mapenzi yangu, naomba msinidhuru.

ANTONIO: Ndiyo, Shailoki, nitakubali shahada hii.

SHAILOKI: Basi twende tukutane mara moja kwa mwandishi; na kumpa maagizo kwa shahada sfi hii; Nami nitakwenda hima kuleta hizo dukati; na kuona nyumba yangu niloacha ikilindwa na mlinzi hohe hahe, kisha nitarudi hima.

ANTONIO: Haya, enenda haraka, ewe Yahudi mpole.

(Shailoki anaondoka)

Yahudi atabatizwa: anaanza kuwa mwema.

BASSANIO: Sipendi maneno mema na mawazo ya maovu.

ANTONIO: Twende zetu: jambo hili halina cha kuhofisha; meli zangu zinarudi mwezi mmoja mzima kabla ya siku hiyo.

(Wanatoka)

Kitendo cha Pili

II. 1

Belimonti. Chumba, nyumbani kwa Poshia

(Sauti ya tarumbeta. Aingia mwana wa Mfalme wa Moroko na wa fuasi wake; Poshia, Nerissa na baadhi ya Watumishio wake)

MOROKO: Usikose kunipenda kwa sura yangu nyeusi niliyovishwa na joto la jirani yangu, jua.

Walikini niletee kiumbe mweupe sana, alozaliwa shemali, kule moto wa Fibusi usikoweza yeyusha japo shungi la barafu, tukatane kwa penzilo, tuone damu ya nani, ni yake au ni yangu, ilo nyekundu zaidi, nakwambia, bibi, hii sura yangu nyingineyo imetisha mashujaa: naapa kwa penzi langu, kwamba wanawali bora wa nchi yangu mwenyewe na pia wameipenda: sibatili sura hii, ila kwa kuibadili niyapate mapenziio, Malkia wangu mwema.

POSHIA: Kwa kuafanya uchunguzi sitaelekezwa tu na upekuzi wa macho ya kijana mwanamwali; tena, bahati nasibu ya maisha nilopewa hainachii ruhusa kuchagua nipendavyo: lakini ingalikuwa babangu hakunihini kwa hiyo busara yake na kufanya sina budi nikubali kuwa mke wa mwanamume ye yote atoweza kunipata kwa njia nilokwambia, wewe, mtukufu mwana wa mfalme, ungekuwa na uwezo ule ule wa kupata pendo langu kama mgeni ye yote niliyekwisha kumwona.

MOROKO: Hata kwa kauli hiyo nashukuru, bibie;..... tafadhali, kanionye masanduku, nikajaribu bahati: kwa jambia langu hili, lilomwua Sultani wa Uajemi na mwana, lilovishinda vita vya Sultani Solimani. Nitakaza macho yangu kuzidi yote makali, nitazidi ujasiri moyo jasiri kwa kwanza, nitamnyang'anya dubu watoto wanaonyonya, Naam, na kumkejeli, simba akinguruma, kukupata wewe, bibi. Bali, ole wangu sasa! Herikule na Lichasi wangelicheza kamari kujua yupi ni bora, yawezekana mnyonge kwa bahati tu nasibu angejaliwa kushinda.

Ndiyo ma'na Alikide kushindwa na boi wake; na mimi kwa kuongozwa nae kipofu bahati naweza nikakikosa ambacho aliye duni aweza akakipata nami nife kwa majuto.

POSHIA: Huna budi uchague: ama usibahatishe, au ukibahatisha utangulie kuapa kwamba usipofaulu hutazungumza kamwe na mwanamke ye yote kwa kusudi la kuoia: Basi, rafiki vizuri.

MOROKO: Siana haja kufikiri. Haya twende, nipeleke bahati yangu iliko.

POSHIA: Kwanza twende hekaluni: na baada ya chakula utajaribu bahati.

MOROKO: Na iwe bahati njema! Inifanye mteule, myongoni mwa wanaume, na niwe maleuni.

(Tarumbeta. Wanatoka)

II. 2

Venisi. Barabarani

(Aingia Launseloti)

LAUNSELOTI: Bila shaka siku moja dhamira yangu haina budi inishauri kumkimbia huyu Yahudi bwana wangu. Ibilisi hanachii, bali azidi kunishawishi, akisema, ‘Gobbo, Launseloti Gobbo, Launseloti mwema,’ na ‘Gobbo mwema au ‘Launseloti Gobbo mwema, tumia miguu yako, toroka, kimbia.’ Dhamira yangu yasema, ‘La; angalia, Launseloti mwaminifu,’ au kama mwanzo, ‘Launseloti Gobbo mwaminifu; usikimbie; lipige teke wazo la bulimia.’ Ibilisi jasiri kupita wote anambia nijiendee: ‘Shika njia!’ anasema ibilisi; ‘kimbia!’ ‘kwa jina la mbingu,’ anasema ibilisi, ‘piga moyo konde, ukimbie.’

Lakini dhamira yangu ambayo imelelea shingo la moyo wangu, inanambia kwa busara sana, rafiki yangu mwaminifu Launseloti, kwa sababu u mwana wa baba mwaminifu au tuseme, u mwana wa mwanamke mwaminifu; - basi, dhamira yangu inasema, Launseloti usiondoke kamwe’. ‘Ondoka,’ asema ibilisi. ‘Usiondoke’ yasema dhamira yangu. Dhamira, mimi nasema, unanishauri vema; Ibilisi, mimi, nasema, unanishauri vema: ili nitawaliwe na dhamira yangu itanibidi niendeleo kukaa na Yahudi bwana wangu, -ambaye -ashakumu-ndiye shetani mwenyewe. Ni dhahiri Yahudi huyu ni shetani mtu; na kwa dhamira yangu, dhamira yangu ni aina ya dhamira ngumu, kuweza kunishauri niendeleo kukaa na Yahudi. Ibilisi ananipa shauri la kirafiki zaidi: nitakimbia, Ibilisi; miguu yangu iko chini ya amri yako. Nitakimbia.

(Aingia Mzee Gobbo, ana kikapu)

GOBBO: Bwana mdogo, wewe, tafadhali, wapi kwa bwana Yahudi?

LAUNSELOTI: *(Kando)* Lo, mbingu, huyu ndiye baba yangu mzazi hasa ambaye kwa sababu ni kipofu kabisa hanitambui: nitajaribu kumbabaisha.

GOBBO: Muungwana Bwana mdogo, tafadhali, ni wapi njia ya kwenda kwa bwana Yahudi?

LAUNSELOTI: Nenda upande wa kulia penye kona ya kwanza. Lakini, katika kona nyingine ya zote, nenda kushoto; naam, katika kona ifuatayo, usiende kokote, bali nenda chini utafika nyumbani kwa Yahudi.

GOBBO: Kwa watakatifu wa Mungu wote, itakuwa njia ngumu kupata. Waweza kunifahamisha kama mtu mmoja aitwaye Launseloti ambaye anakaa kwake, bado anakaa kwake au la?

LAUNSELOTI: Wauliza juu ya Bwana mdogo Launseloti? (*kando*) Nisikie sasa; sasa ndiyo nitakoroga maji. Wauliza juu ya bwana mdogo Launseloti?

GOBBO: Siyo Bwana mdogo, Bwana, bali mtoto wa maskini baba yake, ingawa naisema mimi, ni mwaminifu kuzidi mtu maskini, na Mungu ashukuriwe, hali yake haijambo.

LAUNSELOTI: Hali ya baba yake na iweje, twazungumza juu ya Bwana mdogo Launseloti.

GOBBO: Rafiki yako, mheshimiwa, Launseloti tu Bwana.

LAUNSELOTI: Lakini, tafadhali, kwa hiyo, mzee, kwa hiyo, nakusihi, wasema Bwana mdogo Launseloti?

GOBBO: Juu ya Launseloti, ukipenda, mheshimiwa.

LAUNSELOTI: Kwa hiyo Bwana mdogo Launseloti, baba; kwani kijana muungwana huyo,, kwa kufuata nujumu na katiba na usemi mwingine wa ovyo, Dada watatu, na aina nyingine za elimu, kwa kweli kasha kufariki dunia; au, kama ambavyo ugesema kwa lugha ya wazi kesha kwenda mbinguni.

GOBBO: Lo, Mungu apishe mbali, mtoto huyu alikuwa ndiye mkongojo wa uzee wangu, naam, nguzo yangu hasa.

LAUNSELOTI: (*Kando*) Mimi nafanana na gongo, au muhimili banda, au mkongojo au nguzo? Unanifahamu, baba?

GOBBO: Ole wangu, sikujui mungwana kijana: lakini, tafadhali, nambie, mwanangu -Mungu abariki roho yake! - you hai au kafariki?

LAUNSELOTI: Hunijui baba?

GOBBO: Ole wangu! Bwana: mimi ni kipofu kabisa; sikujui.

LAUNSELOTI: La, kwa kwela, hata kama macho yako yangekuwa mazima, ungeshindwa kunijua: ni baba mwenye busara amjuaye mwanaye. Basi, mzee nitakwambia habari za mwanao: kwanza nipe baraka zako (*apiga magoti*): ukweli utadhihirika; mauaji hayawezi kufichika kwa muda mrefu, - mwana wa mtu aweza; lakini hatimaye ukweli uatjitokeza.

GOBBO: Tafadhali bwana, simama: nina hakika wewe siyo Launseloti, kijana wangu.

LAUNSELOTI: Tafadhali tuache dhihaka, nipe baraka yako: Mimi ni Launseloti, aliyekuwa kijana wako, aliye mwanao, atakayekuwa mtoto wako.

GOBBO: Siwezi kufikiri kuwa wewe ni mwanangu.

LAUNSELOTI: Sijui kauli hiyo nitaifikiriaje: lakini mimi ni Launseloti, mtumishi wa Yahudi; nina hakika kuwa Margeri mkeo ndiyo mama yangu.

GOBBO: Ni kweli jina lake ni Margeri; nitaapa kama wewe ni Launseloti kweli na mwanangu kabisa. Aabudiwe Mungu! Lo, ndevu gani hizi ulizo nazo! na nywele nyingi zaidi kidevuni kuliko Dobbin farasi wangu alizo nazo mkiani.

LAUNSELOTI: (*Akisimama*) Basi yaelekea mkia wa Dobbin unakuwa kwa kurudi nyuma; nina hakika kuwa alikuwa na manyoya mengi zaidi mkiani nilipomwona mara ya mwisho.

GOBBO: Mungu, umebadilika sana! Mnasikilizanaje na bwana wako? Nimemletea zawadi. Unakubali?

LAUNSELOTI: Sema! Lakini kwa upande wangu, kwa kuwa nimeamua kukimbia, basi sipumziki mpaka niwe mbali kidogo. Bwana wangu ni Yahudi kwa kweli; umpe zawadi! Mpe kitanzi: nakufa na njaa kazini kwake; vidole vyangu vyote unaweza kuvihesabu kwa mbavu zangu.

Baba, nafurahi macula: nipe zawadi yako nimpelekee bwana mmoja Bassanio, ambaye kwa kweli hutoa mavazi ya tunu! Naye ni huyu aja: mpe, baba; kwani mimi ni Yahudi kama nitaendelea kumtumikia Yahudi,

(Aingia Bassanio na Leonado na baadhi ya wa fuasi)

BASSANIO: Unaweza; lakini fanya haraka ili chakula kisichelewe kupita saa kumi na moja. Peleka barua hizi; agiza mavazi yashonwe; na mwambie Gratiano aje kwangu haraka.

(Mtumishi anaondoka)

LAUNSELOTI: Mpe, Baba.

GOBBO: Mungu akubariki mheshimiwa!

BASSANIO: Marhaba: ungependa kusema lo lote nami?

GOBBO: Huyu mwanangu bwana, kijana maskini, -

LAUNSELOTI: Siyo kijana maskini, bwana, bali mtu wa Yahudi yule tajiri; ambaye angependa, bwana, kama baba atakavyo fafanua.

GOBBO: Bwana wake na yeye, nisamehe bwana, hawasikilizani sana

LAUNSELOTI: Kwa kifupi, ukweli wenyewe ni kuwa, Yule Yahudi; baada ya kunidhulumu anazidi tena kunifanya, kama baba yangu ambaye, natumaini, kwa kuwa ni mzee atakutobolea vizuri -

GOBBO: Hapa bwana, nina kiasi cha njiwa, ambao ningependa kukupa mheshimiwa; na ombi langu ni kuwa -

LAUNSELOTI: Kwa kifupi sana ombi lenyewe linanihusu mimi, kama mheshimiwa utakavyofahamishwa na mzee huyu mwaminifu; na, ingawa naisema mimi, japo mzee, lakini maskini, baba yangu.

BASSANIO: Mmoja awasemee wote. Mwataka nini?

LAUNSELOTI: Kukutumikia, bwana.

GOBBO: Hiyo hasa ndiyo habari yenyewe, bwana.

BASSANIO: Nakufahamu vizuri; umepata ombi lako; Shailoki bwana wako tumezungumza leo, naye amekusifia - ikiwa wapendelea kuondoka kwa Yahudi tajiri na kuja kwa mfuasi wa mungwana maskini kama mimi.

LAUNSELOTI: Methali ya kale imegawanywa vizuri sana kati ya bwana wangu Shailoki na wewe, bwana. Wewe una neema ya Mungu bwana, na yeye ana mali.

BASSANIO: Umeisema vizuri. Nenda, baba, na mwanao, kamuage bwana wako wa zamani, na halafu tafuta nyumbani kwangu.- (*kwa wa fiiasi wake*) na ninyi mpeni vazi lililopambwa kuziidi la wenzie: timizeni.

LAUNSELOTI: Baba, ndani. Siwezi kupata kazi, la; sina ulimi kichwani mwangu. Vema (*atazama mkono wake*) kama mtu ye yote Italia ana mkono mzuri zaidi, ambaye atakuwa tayari kuapa kwenye kitbag, basi nitapata bahati nzuri! Tazama, huu mstari mzuri wa maisha! Huu mkorogo wa wanawake! Ole wangu, wake kumi na mmoja na wanawali tisa ni pato dogo kwa mtu mmoja.; na halafu ili kuepuka kufa maji mara tatu na kuponya maisha yangu haya kwa chupuchupu haya makimbilio hafifu! Vema, kama bahati ni mwanamke, angalau safari hii kawa mwanamke mwema. - Baba njoo; kufumba na kufumbua nitamuaga Yahudi.

(Launseloti na Mzee Gobbo wanatoka)

BASSANIO: Nakuomba, Leonado mwema, fikiria hili: vikisha kununuliwa hivi na kuwekwa vema, rudi kwa haraka kwani leo namkaribisha Sahibu yangu mpenzi: haya, enenda haraka.

LEONADO: Nitafanya niwezavyo.

(Aingia Gratiano)

GRATIANO: Bwana wako yuko wapi?

LEONADO: Yule, bwana, atembea. (*Anatoka*)

GRATIANO: Bwana Bassanio!

BASSANIO: Gratiano!

GRATIANO: Nina ombi kwako.

BASSANIO: Umekwisha kulipata.

GRATIANO: Usininyime: lazima tufatane Belimonti.

BASSANIO: Vema, itakuwa. Lakini sikia, Gratiano: U mashamba, na fidhuli, na mropokaji mno; Sifa zinazokushamiri vizuri na vya kutosha, na ambazo kwetu sisi hatuoni ni dosari; walakini ugenini itakuwa si adabu. Nakuomba tafadhali, jitahidi kupooza harara ya moyo wako kwa

vijitone baridi vya stara na adabu; ama sivyo kutokana na tabiayo ya shamba nishindwe kueleweka ugenini niendako nikose mradi wangu.

GRATIANO: Ewe Bwana Bassanio, nisikie, tafadhali; kama nisipooonyesha tabia ya utulivu, na kusema kwa heshima, na kutokana kwa shida na vitabu vya ibada ikawa sitavibeba, nisipokuwa mpole; la, na zaidi ya yote neema inaposema, yafunike macho yangu hivi kwa kofia yangu, pumua, sema amina; kama nisipotimiza kawaida ya heshima, kama alosoma vema tabia ya utulivu, kumpendeza bibiye - usiniamini tena.

BASSANIO: Vema, tutakutazama

GRATIANO: Lakini siyo kwa leo; basi msinihukumu nitayofanya leo.

BASSANIO: La, ingelihuzunisha: kwasababu ningependa leo uchekeshe sana, kwani tuna marafiki wapendao kufurahi. Walakini kwa herini: nina highly nyingine.

GRATIANO: Nami napaswa niende kwa Lorenzo na wengine: walakini tutakuja saa za kula jioni.

(Wanatoka)

II. 3

Venisi bado chumba, nyumbani kwa Shailoki

(Aingia Jessika na Launseloti)

JESSIKA: Nasikitika ya kuwa utamwacha baba yang; nyumba yetu ni jahim, nawe, shetani mcheshi, kiipokonya kidogo ladha yake ya udufu. Walakini buriani; pokea dukati hii: na tena, Launseloti, pindi za kula jioni utamwona Lorenzo, mgeni wa bwanao mpya: kampe barua hii; na mpe kisirisiri: Basi sasa buriani: sitaki baba aone nikizungumza nawe.

LAUNSELOTI: Buriani! Machozi yanarudi ulimi wangu. Mpagani mzuri kupita wote, Yahudi mwema kupita wote! Kama mkristo hatajifanya mpumbavu ili kupate basi nimedanganyika. Lakini, buriani: matone haya ya upumbavu yanazamisha kidogo moyo wangu wa kiume: buriani.

JESSIKA: Kwa heri ya kuonana, Launseloti mwema;

(Launseloti anatoka)

II. 4

Bado Venisi. Barabarani

(Aingia Gratiano, Lorenzo, Salarino na Salanio)

LORENZO: La, tutanyata wakati wa chakula cha jioni tukajigeuze kwangu turudi kwa saa moja.

GRATIANO: Na bado hatujafanya matayarisho mazuri.

SALARINO: Hatujasema juu ya wabebaji wa mienge.

SALANIO: Ni mbaya sana , ila iratibiwe vizuri, bali, ni bora, nadhani, kuiachilia mbali.

LORENZO: Sasa saa kumi: tuna saa mbili kuandaa.

(Aingia Launseloti ana barua)

Rafiki Launseloti, je kuna habari gani?

LAUNSELOTI: Yaelekea kuwa itakupendeza kupasua hii.

LORENZO: Naufahamu mkono: na ni mkono mzuri ; mkono ulioandika ni mweupe kuuzidi weupe wa karatasi uloandika juuye.

GRATIANO: Habari ni za mahaba.

LAUNSELOTI: Unuwie radhi bwana.

LORENZO: Unaelekea wapi?

LAUNSELOTI: Hakika, bwana, nakwenda kumkaribisha bwana wangu wa zamani Yahudi, akale kwa bwana wangu mpya Mkristo.

LORENZO: Chukua, chukua hizi: *(Anampa fedha)* Mwambie Jessica mwema asiwe na shaka kamwe, mwambie kisirisiri.

(Launseloti anaondoka)

Nenda: Enyi waungwana, je mmejitayarisha kwa vichekesho jioni? Mimi n'na mshika mwenge.

SALARINO: Naam, hakika nakwenda mara kujiandaa.

SALANIO: Na mimi pia nakwenda.

LORENZO: Njoo kwa Gratiano, nitakuwa naye kwake baada ya saa moja hivi kuanzia sasa.

SALARINO: Ni vizuri tukifanya hivyo.

(Salarino na Salanio wanaondoka)

GRATIANO: Barua hiyo si ya kutoka kwa Jessica mwema?

LORENZO: Sina budi nikwambie mipango yote ilivyo.

Keleza n'tavyomtoa nyumbani kwa baba yake; vile vile na dhahabu na vitu alivyo navyo; na vazi la mtumishi alilolitayarisha kama Yahudi babaye ataingia mbinguni, itakuwa ni sababu ya binti yake mpole: na baa halitathubutu kungusa mwali huyu, ila kwa kusingizia kwamba linafanya hivyo kwa kuwa yeye ni binti wa kafiri Myahudi.

Njoo, fuatana nami: soma hii tukienda; Mimi cheupe Jessica ndiye atakayekuwa mshikaji wangu.

(Wanatoka)

II. 5

Venisi Bado. Mbele ya nyumba ya Shailoki

(Aingia Shailoki na Launseloti)

SHAILOKI: Haya vema, utaona, mwenyewe utaamua, baina ya Shailoki na mzee Bassanio:- Hebu Jessika! - Na huko ‘sifanye ulafi wako ulivyolafua kwangu;- Wapi, Jessika! - Jessika!- Na kulala, kukoroma na kurarua mavazi;- wapi, Jessika; naita!

LAUNSELOTI: Wapi, Jessika, naita!

SHAILOKI: Kakwambiani kuita? Sikukwambia kuita.

LAUNSELOTI: Mheshimiwa, ulipenda kunambia kuwa sifanyi lolote bila kuambiwa.

(Aingia Jessika)

JESSIKA: Umeita? Ni nini mapenzi yako?

SHAILOKI: Nimekaribishwa nende nikale nje, Jessika: Funguo zangu ni hizi: bali nakwenda kwa nini? Sikuitwa kwa mapenzi; wanajipendekeza tu: Walakini hata hivyo, nitakwenda kwa karaha, nikamle Masihiya mbadhirifu wa mali.

Jessika, kijana wangu, angalia nyumba yangu. Nakwenda na sebusebu na kijoyo nacho kimo. Kuna maovu Fulani yanayoninyemelea, kwani leo niliota maturity ya mapesa.

LAUNSELOTI: Nakusihi, bwana, nenda; bwana wangu mpya anangojea kufika kwako.

SHAILOKI: Nami nangojea yake.

LAUNSELOTI: Na wamefanya njama, - sisemi kwamba utaona vinyago; lakini ukiviona, basi itakuwa si bure pua yangu ilipoanza kutoka damu siku ya Jumatatu - nyeusi iliyopita, saa kumi na mbili asubuhi iliyotokea huo mwaka huo Jumatano ya Majivu ilikuwa miaka minne adhuhuri.

SHAILOKI: Wambaje, kuna vinyago? Nisikilize, Jessika: Ifunge milango yangu; na usikiapo ngoma na sauti mbaya sana za mpigaji filimbi mwenye shingo ilopinda usipande madirisha, wala usitoe kichwa chako mabarabarani, kuwaona Masihiya wapumbavu wapitao wenye nyuso rangi-rangi. Bali funga masikio, ya'ni funga madirisha yote ya nyumbani kwangu: usiache sauti ya ulimbwende hafifu lingie nyumba yangu tulivu. Kweli, naapa, kwa kongojo la Yakobo moyo wangu haupendi nikale nje kwa leo: walakini nitakwenda. Kanitangulie, wee! Waambie nitakuja.

LAUNSELOTI: Nitatangulia, bwana. Bibi mdogo, pamoja na yote haya tazamia hili nje:

Atapita Masihiya,
Ambaye nakuahidi,
Jicho la binti Yahudi,
Litamwona ni hedaya.

(Anatoka)

SHAILOKI: Asemaje mjinga huyo mwana wa Hagari, Ha?

JESSIKA: Manenoye yalikuwa, ni kwa heri, bibi, basi.

SHAILOKI: Baradhuli hana wema, ila anakula mno, kwenye faida ya bozi kama konokono; anasinzia mchana kumzidi paka shume: sipatani na mavivu; kwa hiyo nimemwachia: Na tena nimemwachia kwa ambaye ningependa Amwauni kuharibu utajiri wa kukopa.

Vema Jessika, ingia: huenda nirudi mara: fanya nilivyokwambia: ujifungie kwa ndani;

Mfungua imara hapati hasara,
Ni methali bora na yenye busara.

(Anatoka)

JESSIKA: Kwa heri: na bahati yangu isiponichezea, Mimi nina baba, wewe binti, aliyepotea.

(Anatoka)

II. 6

Bado Venisi. Mbele ya nyumba ya Shailoki

(Aingia Gratiano na Salarino wamevaa vinyago)

GRATIANO: Hapa ndipo upenuni pale ambapo Lorenzo alitaka tusimame.

SALARINO: Saa yake inakwisha.

GRATIANO: Ni ajabu kachelewa, wapenzi huwahi mno.

SALARINO: O, tetere wa Zuhura hwenda kasi mara kumi, kuthibitisha mapenzi yalofanywa punde hivi, kuliko kuwa mwamana kwa ahadi ya zamani.

GRATIANO: Ndivyo ilivyo daima: nani huacha karamu ana hamu ile ile kama aloanza nayo? Na yuko wapi farasi azirudiaye tena hatuaze za uchovu kwa harara ile ile, alokimbilia kwanza? Vitu vyo vyote vilivyo, vina moyo kukimbizwa kuliko kujipendeza. Itokapo bandarini merikebu ilopambwa, Huwa mithili kijana au kama mfujaji, huwa imekumbatiwa na upepo mtukufu!

SALARINO: Lorenzo ni huyu aja: haya zaidi halafu.

(Aingia Lorenzo)

LORENZO: Marafiki wema, kunradhi kwa cochlea. Si mimi, ni kazi zangu, zilizowangojesheni: na nyie mtapocheza kupata wake kwa wizi, mimi pia sitaacha katakana. Karibuni: Hapa ndipo maskani ya baba yang Yahudi. Hodi? Kuna nani ndani?

(Aingia Jessika, juu, kavaa nguo za kiume)

JESSIKA: Nani wewe? Niambie nihakikishe zaidi, japo naweza kuapa nakujua kwa sauti.

LORENZO: Lorenzo, kipenzi chako.

JESSIKA: Ndiyo Lorenzo hakika, na kipenzi changu kweli; ninayempenda hivi? Na ni nani ajuaye isipokuwa Lorenzo kama nimekuwa wako?

LORENZO: Mbingu na mawazo yako ni mashahidi wangu.

JESSIKA: Haya, shika kasha hili; lafidia ta'bu hizi. Nafurahi ni usiku huwezi kuniona , maana naona haya hivi nionekanavyo: bali penzi ni kipofu, na wapenzi hawaoni makosa madogomadogo wayafanyayo wenyewe; Maana wangeyaona hata mungu wa wapenzi angefadhaika sana kuniona mvulana.

LORENZO: Telemka, kwa sababu utanishikia mwenge.

JESSIKA: Nini, nishike kimuli, nimulike haya zangu? Ambazo pasipo taa zinaonekana sana. Kumbe, shughuli zenyewe ni uvumbuzi, kipenzi, na mimi wajibu wangu yanipasa kujificha.

LORENZO: Umefichika kipenzi, kwa vazi la kivulana. Bal telemka hima; usiku unakimbia nasi tumesha chelewa karamu ya Bassanio.

JESSIKA: Kwanza nifunge mlango, na jiongeze fedha, kisha nitakuja mara.

(Anatoka)

GRATIANO: Kweli, kwa kinyago changu, ni Pagani si Yahudi.

LORENZO: Ole wangu, nampenda kwa mtima wangu wote; sababu ana hekima, kadiri nimuonavyo: Tena ni mzuri sana, kama naona vizuri; Vile vile ni mkweli, kama alivyoonyesha; na kwa hiyo, vivyo hivyo yeye mwenyewe alivyo mwenye hekima, mzuri, na tena mwenye ukweli, ndivyo atakavyokuwa daima moyoni mwangu.

(Aingia Jessika chini)

Aa, umekuja? Haya waungwana, twende zetu! Wenzi wetu wachezaji hivi sasa watungoja.

(Wanatoka na Jessika na Salarino)

(Aingia Antonio)

ANTONIO: Nani huyo?

GRATIANO: Bwana Antonio?

ANTONIO: Hima, hima, Gratiano! Wengine wote wa wapi? Ni saa tatu; wageni wote wawangojeeni. Leo hakuna vinyago: pepo zimebadilika; Bassano 'taondoka mara kuenda chomboni. Nimetuma ishirini watu kuwatafuteni.

GRATIANO: Nafurahi kusikia hivyo: sina nipendacho kupita kutweka tanga na kwenda usiku huu.

(Wanatoka)

II. 7

Belimonti. Chumbani, kwa Poshia

(Mlio wa tarumbeta. Aingia Poshia pamoja na Mwana wa Mfalme wa Moroko na wa fuasi wao)

POSHIA: Kayavute mapazia masanduku yaonekane kwake mtukufu huyu mtoto wa mfalme. Haya sasa kachague.

MOROKO: La kwanza, ni la dhahabu, lenye maandiko haya:

‘Anichaguaye mimi atakuwa amepata kile wanaume wengi wakitamanicho sana.’ Na la pili, ni la fedha, linaloahidi hivi: ‘Anichaguaye mimi apate astahilicho.’ La, tatu, risasi butu, na onyo lake ni butu: ‘Anichaguaye mimi itambidi atoe, na pia ahatarishe chochote alich nacho.’ Nitajuaje yakuwa nimechagua vizuri?

POSHIA: Moja lina picha yangu, mzawa wa mfalme: Ukilichagua hilo basi na mimi ni wako.

MOROKO: Muungu Fulani uniongoze. Hebu nione; nitayachagua tena maandiko toka mwisho. Nitaanzia la tatu: lasemaje, la risasi?

‘Anichaguaye mimi itambidid atoe na pia ahatarishe cho chote alich nacho.’

Itambidi atoe - atoleeni? Risasi? Na pia ahatarishe - kwa ajili ya risasi? Sanduku hili latisha: wahatarishao vyote hutumaini kupata faida iliyo nzuri: Wenye moyo wa dhahabu hawajali takataka; Kwa hiyo basi sitoi na wala sihatarishi chochote nilicho nacho kwa sababu ya risasi.

La fedha lasema nini, lenye rangi ya baridi?

‘Anichaguaye mimi apate astahilicho’.

Apate astahilicho! Subiri hapa, Moroko. Upime thamani yako kwa mkono wa mwadilifu: Kama ukithaminiwa vile ujifanidivyo wastahili kutosha; walakini ya kutosha inaweza isitoshe kumpata siti huyu. Bali nikitia shaka kuwa simstahili, Basi hapo nitakuwa najiumbua mwenyewe. Stahili yangu ni nini? Bila shaka ni bibie. Namstahili, hakika, kwa nasaba na

kwa mali, kwa madaha na kwa sifa zote za malezi mema na kuzidi yote hayo namstahili kwa pendo. Vipi, nisiendeleo, nichague papa hapa?

Hebu tuyaone tena ya sanduku la dhahabu:

‘Anichaguaye mimi atakuwa amepata kile wanaume wengi wakitamanicho sana!’

Naam, ni siti huyu; anotamaniwa kote. Toka pande zote nne za dunia wanakuja kubusu sanamu hii takatifu ilo hai: Majangwa ya Hirikani na nyika pana ajabu, za Uarabuni kote, sasa zimekuwa njia ziletazo watawala kumwona Poshia bora. Nayo dola ya bahari ambayo inapofura hutemea hata mbingu, haiwezi kuzuia nia ya wageni hao; ila wanazidi kuja, kama wavuka kijito, kumwona Poshia bora. Moja la matatu haya lina picha yake nzuri. Itawezekana kweli liwe lile la risasi? Wazo chafu kama hilo lingekuwa ni laana. Halifai japo kuwa sanda yake ya kaburini. Au niwaze ya kuwa kawekwa ndani ya fedha? Moja ya kumi na moja ya thamani ya dhahabu? Hilo ni wazo la dhambi! Kito cha thamani hivi hakiwekeki po pote ila ndani ya dhahabu.

Uingereza wanayo sarafu tu ya dhahabu, ambayo kwa juu yake imechapwa malaika. Bali hapa malaika mwenyewe hasa yu ndani ya sanduku hili hapa, na bahati nijaliwe!

POSHIA: Ni huu hapa, chukua, mzawa wa mfalme; kama sura yangu imo nimekuwa mali yako.

(Ana finguu sanduku la dhahabu)

MOROKO: Mama yang! Nini hii? Ni fuu tupu la kichwa, ambalo katika jicho lina hati ma’ndiko. Nitasoma maandiko.

‘Kila kitu king’ aacho usidhani ni dhahabu, umekisikia hicho ni kiambo cha mababu. Kuniona kwa nje tu, wengi wameuza utu; Makaburi ya dhahabu yana mafunza ajabu. Ungekuwa na werevu ulivyo na ushupavu, kijana kiwiliwili na mzee kwa akili, usingelistahili kulipewa jibu hili: Basi buriani dawa; pposa umefarikiwa.’ Nimefarikiwa kweli. Bure nimejitanibu.

Basi buriani, joto; nawe, makiwa, karibu. Basi kwa heri Poshia. Ninayo huzuni sana siwezi kwa heri ndefu: Ndivyo wanavyoagana watu

waliopoteza.

(Aondoka na Wa fuasi wake. Tarumbeta)

POSHIA: Ni kuvuja kwa pakacha. Vuta pazia. Nendeni. Wote wamfananao, wachague vivyo hivyo.

(Anatoka)

II. 8

Venisi. Barabarani

(Aingia Salarino na Salanio)

SALARINO: Ndiyo, yahe, nimemwona Bassanio keshwa tweka: Pamoja naye anafuatana na Gratiano. Na sina shaka Lorenzo hayumo chomboni mwao.

SALANIO: Kisirani Myahudi 'limwamsha Sultani' kwa ghasia na kelele, waende wakatafute melini kwa Bassanio.

SALARINO: Alichelewa lakini, meli ilisha kutweka: Bali kule Sultani alifahamishwa kuwa Lorenzo na kipenziye Jessica walionekana wamo ndani ya gondola. Aidha, na Antonio, alithibitisha kuwa hakuwamo chomboni pamoja na Bassanio.

SALANIO: Sijapata kusikia makelele ya ajabu, ya kiovu, mara hivi, mara vile, kama hayo. Huyu mbwa Myahudi kalia barabarani: Binti yangu! - O, dukati zangu! O, binti yangu O! kakimbia na Mkristo! Dukati zangu Kristo. Oo, haki, O, sheria! Dukati zangu na binti! Mfuko uliofungwa, miwili iliyofungwa! Ya dukati maradufu, kanibia binti yangu! Pamwe na vito, viwili, viwili vya tunu kubwa, kaviiba binti yangu! Haki! Leta mwali huyu! Anazo johari hizo, pamwe na dukati pia.

SALARINO: Basi, wavulana wote wa Venisi wamwandama alilia vito vyake, binti yake na dukati.

SALANIO: Hasa umetanabahi: Jana nilizungumza na Mfaransa mmoja, alonambia ya kwamba kwenye malango bahari utengao Wafaransa na watu wa Uingereza imeangamia meli ilijaa shehena, nayo ni ya nchi yetu: Aliponiambia hayo niliwaza Antonio, 'kiomba kimoyomoyo isje kuwa ni yake.

SALANIO: Ingefaa umwambie hayo uliyosikia: Bali 'sifanye haraka, aweza kuhuzunika.

SALARINO: Mtu mwema kumzidi hako katika dunia; Niliona Bassanio na yeye wakiagana: Bassanio alisema atarudi kwa haraaka: Na yeye

akamjibu: ‘ Hasha, usifanye hivyo; usiharibu shughuli juu yangu, Bassanio, bali kaa hadi mwisho; na habari ya shahada aliyo nayo Yahudi juu yangu usiwaze; Usiache aingie akilizo za mahaba: Cheka na kuchangamka: na fikra zako kubwa ziwe juu ya uchumba na kuonyesha mapenzi itakavyohitajika na kukulaiki kule.’

Basi hapo, macho yake yamevimba kwa machozi, akageuza usowe, akatoa mkonowe kwa nyuma, na kwa mapenzi makubwa sana ajabu kushika wa Bassanio; na hivyo wakaagana.

SALANIO: Nadhani kuwa dunia aipendeaye tu. Tafadhali twende zetu tumtafute aliko. Ili tumpunguzie uzito wa moyo wake, kwa kitulizo cho chote.

SALARINO: Twende tukafanye hivyo.

(Wanatoka)

II. 9

Belmonti. Chumba katika nyumba ya Poshia.

(Aingia Nerissa na Mtumishi)

NERISSA: Fanya hima, tafadhali, vuta pazia upesi: Mwana wa Mfalme wa Arragoni kesho apa naye aja sasa hivi kuja kujichagulia.

(Tarumbeta zalia. Aingia Mwana wa Mfalme wa Arragoni, Poshia na Wajasi wao)

POSHIA: Angalia, mtukufu mzawa waa Mfalme, wayaona yale pale ni masanduku matatu, kama ukilichagua lile ambalo nilimo, papo zitaadhimishwa ibada za ndoa yetu: Walakini ukishindwa, papo hapo, bwana wangu, bila maneno zaidi, utapaswa kuondoka.

ARRAGONI: Ninapaswa kwa kiapo kufanya mambo matatu: La kwanza, nisimwambiie mtu mwingine ye yote, sanduku nilochagua; na la pili, nikishindwa daima nisimpose mwali ye yote kwa ndoa; na la tatu, nikishindwa niondoke pale pale.

POSHIA: Masharti yote haya yampasa kila mtu anokuja kujaribu kunipata duni mimi.

ARRAGONI: Nami pia ni tayari kuyatimiza hayo. Sasa, bahati, ridhisha matumainio yangu!

Dhahabu, fedha, risasi nayo ya thamani duni.

‘Anichaguaye mimi itambidi atoe na pia ahatarishe cho chote alichu nacho.’
Utapaswa upendeze kuzidi hivyo ulivyo, ndipo nitoe cho chote au nikihatarishe.

Na sanduku la dhahabu lasemaje? Ha! Nione:

‘Anichaguaye mimi atakuwa amepata kile wanaume wengi wakitamanicho sana.’ Kile wanaume wengi wakitamanicho sana! Ile ‘wengi’ inaweza ikawa ni kina yahe waale wanaochagua kwa kuona nje tu, wasojifunza zaidi kuzidi wayaonayo; Wasoona kwa ndani, mithili ya ndege yule anayejitokea nje na kujenga ukutani hata kama ni njiani na shabaha ya

ajali: Mimi kamwe sichagui wengi wanachotamani, kwani sitaruka ruka pamoja na kina yahe, na kujifanya ni sawa na makundi ya kittens, kumbe, basi, ni wewe tu, ewe dafina ya fedha; Niambie mara nyingine maandiko ulonayo:

‘Anichaguaye mimi apate astahilicho.’ Na imesemwa vizuri; kwani nani atakwenda kuidanganya bahati na abaki na heshima ikiwa hastahili? Asithubutu ye yote kujivisha utukufu asioustahili. Laiti kama heshima, na utukufu na vyeo visingalipatikana kwa njia ziso za haki! Kama heshima ng’aavu ingenda kwa mwenye haki wangeipata wangapi ambao hawana kitu? Wangapi waamuruo wangeamriwa wao! Ni wakulima wangapi walo na hali za chini wangeweza kuoneka kwenye viti vya heshima! Na heshima gani hiyo ingeweza kuokotwa kwenye kapi na katika takataka za nyakati, Ipigwe msasa upya! Vema, nijichagulie:

‘Anichaguaye mimi apate astahilicho.’

Nachukua haki yangu. Nipe ufunguo wake, na mara nifungulie, bahati yangu ya hapa.

(Ana fungua sanduku la fedha)

POSHIA: Kusita kurefu mno kwa hicho ulichopata.

ARRAGONI: Nini hii? Ni sanamu ya mjinga hayawani, inanipa maandiko! Ambayo nitayasoma.

Tofauti gani hiyo kati yake na Poshia! Tofauti gani kati yake na matumaini niliyokuwa ninayo na kustahili kwangu!

‘Anichaguaye mimi apate astahilicho.’ Sikustahili zaidi ya kichwa cha hayawani? Hilo ndilo tuzo langu? Sina stahiki bora?

POSHIA: Kuudhi na kuhukumu ni shughuli mbalimbali, na tena ni tofauti.

ARRAGONI: Ni nini kilicho hapa? *(Anasoma)* ‘Kwenye moto mara saba hii imejaribiwa, hiyo hiyo mara saba imethibitika kuwa hekima ya kweli ni kuchagua vizuri - kuchagua kwa akili: hiyo ndiyo tabasuri. Kuna watu wapendao vivuli kukumbatia; Thawabu ya watu hao nayo ni vivuli pia. Nafahamu kwa hakika kuna watu wapumbavu ,Kwa nje wamejipaka fedha, tena wang’aavu. Ni kadahlika na hili, la kichwa cha baradhuli.

Sasa daima dawamu nitakuwa kichwa chako, huna nyingine nujumu; umekwisha; nenda zako.’

Nitaonekana kuwa ni mpumbavu zaidi, nikizidi kuchelewa na kufanya ukaidi. Kuposa nilipokuja nilikuja nina kichwa cha mpumbavu mmoja: pamwe na kilichofichwa nina rudi na viwili; na vyote vya baradhuli. Basi, bibi, buriani. Nitatimiza ahadi, nivumilie moyoni ghadhabu bila inadi.

(Arragoni na Wa fuasi wake wanaondoka)

POSHIA: Hivyo mshumaa ulivyomwunguza nondo. Wajinga hawa hubwata! Wakianza kuchagua akili wanazopata maarifa huwavua.

NERISSA: Methali ya kale ile ni ya kweli si ya kuzua, kifo na mke, yambile, si kuchagua, ni tua.

POSHIA: Haya basi, twende zetu, vuta pazia, Nerissa.

(Aingia Mtumishi)

MTUMISHI: Yuko wapi bibi mwana?

POSHIA: Hapa: nini maulana?

MTUMISHI: Bibi, mlangoni kuna kijana wa Kivenisi anayemtangulia bwanaye alo njiani.

Tena kaja na salamu ambazo zinalambika, ya’ni pamoja na sifa na maneno ya heshima kaja na zawadi bora. Sijapata kumuona mchukuzi wa mapenzi kupendeza kama huyu: Na siku ya Aprili haijapendeza hivyo kutambulisha uzuri wa kaskazi ijayo, alivyo mjumbe huyu akidamuye bwanaye.

POSHIA: Yametosha, tafadhali: Ukiendelea hivyo sasa hivi utasema kuwa ni jamaa yako. Unabadhiri akili kumsifu mtu huyu. - Njoo, twendeni, Nerissa; natamani kumuona tume wa mapenzi huyu ajaye kwa utu hivyo.

NERISSA: Ewe habiba mapenzi, penda awe Bassanio!

(Wanatoka)

Kitendo cha Tatu

III. 1

Venisi. Barabarani

(Waingia Salanio na Salarino)

SALANIO: Je, kuna habari gani kutoka Rialitoni.

SALARINO: Eti, na wala haijakanushwa, meli moja ya Antonio, iliyojaa shehena ya thamani kubwa, imeangamia katika mlangobahari; mahali panapoitwa Gudiwini, nadhani,; mahali pa hatari na pafishaji sana, ambapo pana mizoga mingi ya meli kubwa kubwa; ikiwa maneno ya mwanamke msema kweli.

SALANIO: Natumaini ni maneno ya mwanamke mngo kama mwanamke aliyewaongopea majirani zake kwamba alilia alipofiwa na mume wake wa tatu. Lkini, ni kwela, bila kusema maneno mengi mno au kuzidi mpaka wa mazungumzo, kwamba Antonio mwema. Antonio mwaminifu.
- O, laiti ningeweza kupata neno zuri la kutosha kulaiki jina lake:-

SALARINO: Basi! Mwisho! Mwisho!

SALANIO: Ha! Wasema nini? Ala, mwisho ni kuwa kappoteza meli.

SALARINO: Ningependa iwe ndiyo mwisho wa hasara zake.

SALANIO: Acha niseme amina mapema, kabla shatani hajapinga sala yangu; maana namwona anakuja ana sura ya Yahudi.

(Aingia Shailoki)

Hali gani, Shailoki? Habari gani za wafanya biashara?

SHAILOKI: Ulifahamu, kuzidi ye yote, kuzidi mtu mwingine ye yote, wewe ulifahamu kuwa binti yang katoroka.

SALARINO: Hiyo nikweli kabisa. Mimi kwa upande wangu nilijua mshonaji aliyemshonea mabawa ya kurukia.

SALANIO: Na Shailoki naye, kwa upande wake, alimjua ndege mwenye manyoya; nayo nia maumbile yao kuliacha bwawa.

SHAILOKI: Na apte baa kwa ajili hiyo.

SALARINO: Hiyo ni wazi akihukumiwa na shetani.

SHAILOKI: Mwili wangu na damu yangu mwenyewe kuasi!

SALARINO: Kuna tofauti kubwa zaidi kati ya mwili wake na wako kuliko kati ya jiwe jeusi na jino la tembo; tofauti kati ya damu zenu kuliko tofauti iliyopo kati ya mvinyo mwekundu na mvinyo wa Rhine. Lakini hebu twambie, una habari kama Antonio kapata hasara baharini au sivyo?

SHAILOKI: Sasa nina mapatano mengine mabaya; mfilisika mbadhirifu, ambaye hathubutu kutokeza kichwa chake katika Rialito; kibapara ambaye alikuwa akija sokoni kwa maringo; aangalie shahada yake: alipenda kuniita mla riba, n'aangalie shahada yake: alipenda kuazima mapesa kwa jamala ya Kikristo; n'aangalie shahada yake.

SALARINO: Nini, nina hakika kuwa asipotimiza huwezi kumkata nyama: itakufaa nini?

SHAILOKI: Kuvulia samaki: kama haiwezi kulisha kitu cho chote, itaweza kulisha kisasi changu. Amenifedhehesha, amenizuia kupata nusu milioni; amenicheka kwa kupata hasara, amnikejeli kwa kupata faida, amenyanyasa kabila langu, amepinga mikataba yangu, amepooza marafiki zangu, amechochea maadui zangu; na sababu yake ni nini? Kwa kuwa mimi ni Yahudi. Yahudi hana macho? Yahudi hana mikono, hana viungo, hana vimo, hana akili, hana upendo au shauku? Hali chakula kile kile hajeruhiwi na silaha zile zile, haugui magonjwa yale yale, hatibiwi na njia zile zile, hapati joto au baridi kwa majirra yale yale kama Mkristo? Mkituchoma, hatutoki damu? Mkitutekenya hatucheki? Mkitulisha sumu, hatufi? Na mkitukosea, tusilipize kisasi? Kama sisi na nyinyi tunafanana katika yale mengine, basi tunafanana katika hilo pia. Kama Yahudi akimkosea Mkristo saburi yake ni nini? Kisasi: Kama Mkristo kamikaze Yahudi ustahimilivu wake uwe nini kwa kufuata mfano wa Kikristo? Bila shaka, kisasi. Maovu mnifundishayo nitayatekeleza; na itakuwa ngumu lakini nitatoa mafunzo mazuri zaidi.

(Mtumishi anaingia)

MTUMISHI: Waungwana, bwana wangu Antonio, yuko nyumbani kwake na angependa kuzungumza na nyinyi wote wawili.

SALARINO: Tumekwenda huko na huko tukimtafuta.

SALANIO: Naona makabila mwingine anakuja; wa tatu hatakuwa na kifani, ila labda shetani mwenyewe awe ni Yahudi.

(Wanatoka Salanio, Salarino na Mtumishi)

(Aingia Tubali)

SHAILOKI: Je, Tubali! Habari gani kutoka Genoa? Umempata binti yangu?

TUBALI: Mara nyingi nilifika mahali niliposikia habari juu yake, lakini sikumpata.

SHAILOKI: Ah, ah, ah, alimasi imekwenda, ilinigharimu dukati elfu mbili huko Frankifuti! Laana haikufikia taifa letu mpaka sasa: dukati elfum mbili ndani yake; na vito vingine vyenye thamani. Afadhali binti yangu angekuwa ni mauti chini ya miguu yangu na vito anavyo masikioni mwake! Afadhali angekuwa kalala miguuni pangu na dukati ziko ndani ya jeneza! Hakuna habari yo yote juu ya johari zangu? Haya, basi; na wala sijui gharama ya kuzitafuta: lo, wewe hasara juu ya hasara! Mwizi kenda na kiasi fulani, halafu kiasi fulani cha kumtafuta mwizi; bila kupata cho chote, bila kulipa kisasi: wala hakuna mkosi usiokuwa wangu; hakuna kitu cha majonzi ila ni changu; na machozi yote ni yangu.

TUBALI: Naam, watu wengine pia wana bahati mbaya: Antonio, kama nilivyosikia huko Genoa, -

SHAILOKI: Nini, nini, nini, bahati mbaya!

TUBALI: Meli yake moja imeteketea, ikija kutoka Tripoli.

SHAILOKI: Namshukuru Mungu, namshukuru Mungu! Ni kweli, ni kweli?

TUBALI: Nilizungumza na baadhi ya mabaharia waliosalimika kutoka meli hiyo.

SHAILOKI: Nakushukuru, Tubali mwema: habari njema, habari njema! Ha, ha! Wapi ? Genoa?

TUBALI: Nasikia kwa usiku mmoja tu binti yako alitumia dukati themanini mjini Genoa.

SHAILOKI: Unanichoma kwa jambia; sitaona dhahabu yangu kamwe: dukati themanini katika kikao kimoja! Dukati themanini

TUBALI: Nilikutana na wadai wengi wa Antonio kule Genoa ambao walisema lazima ashindwe kutimiza shahada yake.

SHAILOKI: Nafurahi sna kusikia hivyo; nitamwandama; nitamtesa; nafurahi san kusikia hivyo.

TUBALI: Mmoja wao alinionyesha pete aliyopewa na binti yako kwa tumbili.

SHAILOKI: Alaaniwe! Unantesa, Tubali, ni kile kito changu cha Kituruki. Nilikipewa na Leah nilipokuwa sijaoa: nisingeweza kukitoa kwa msitu mzima wa tumbili.

TUBALI: Lakini Antonio amekwisha hakika.

SHAILOKI: Naam, hiyo ni kweli, ni kweli kabisa, nenda, Tubali, nilipie afisa mmoja, semanaye majuma mawili kabla. Akishindwa, nitatwaa moyo wake. Kwani, kama akiondoka Venisi naweza kufanya biashara yo yote nipendayo. Nenda, Tubali, tukutane kwenye Sinagogi letu, Tubali.

(Wanatoka)

III. 2

Belmonti. Chumba katika nyumba ya Poshia)

(Aingia Bassanio, Poshia, Gratiano, Nerissa na Watumishi)

POSHIA: Nakusihi, subiri: siku moja au mbili, kabla ya kuchagua; maana ukikosea, na mimi nitakukosa; basi, subiri kidogo. Kuna kitu chanambia - lakini siyo mapenzi - ya kuwa nisikukose; na wewe unatambua, kwamba chuki haitoi mashauri kama hayo. Lakini ili usije kunielewa vibaya - bali mwana mwali hana ulimi, ila mawazo - ningelikuwa hapa mwezi, pengine miwili, ndipo unibahatishe. Hata ningekufundisah uchague jinsi gani; lakini nimeapishwa; Basi sitakufundisha: na waweza kunikosa.

Lakini ukinikosa naweza tamani dhambi, kuwa nisinagaliapa. Ole wangu, macho yako ni zama yameniroga, na yameshakunigawa; Nusu yangu moja yako, ya pili pia ni yako, - Yangu mwenyewe, niseme; na kama yangu, ni yako, kwa hiyo zote ni zako! O, nyakati mbaya hizi, zitiazoz pingamizi kati ya wenye na vyao! Na kwa hiyo japo wako, si wako: ithibitishe, iangamie bahati, nisiangamie mimi. Nasema kirefu mno; ni kupitisha wakati, kuukuza na kuufanya uwe mrefu zaidi, uchelewe kuchagua.

BASSANIO: Niachie nichague.. Kwani sasa nafanana na ateswaye mekoni.

POSHIA: Na ateswaye mekoni, Bassanio! Iungame salata ilochanganywa pamoja na mapenziyo.

BASSANIO: Hapana salata kamwe ila ile ya mashaka inofanya nahofia kufaidi penzi langu: ingelikuwa arahisi 'kina three na moto upending kirafiki au kuishi pamoja kuliko salata kuwa pamoja na penzi langu.

POSHIA: Ndiyo, lakini wasema kama aliye mekoni, watu walazimishwako kusema kitu cho chote.

BASSANIO: Niahidie maisha, nitaungama ukweli.

POSHIA: Basi, unagama uishi.

BASSANIO: Ungama na ukapenda ndiyo ingekuwa hasa kuungama kwangu kote: O, mateso ya furaha, yule anayenitesa anaponielekeza

majibu ya ukombozi! Bali acha nifuate bahati na masanduku,

(Pazia linavutwa kuonyesha masanduku)

POSHIA: Haya, basi! Nimo ndani ya mojawapo ya hayo: Ikiwa unanipenda , utagundua nilimo. Nerissa na wengineo wote simameni kando. Utumbuizwe muziki ufanyapo uchaguzi; Basi, kama hakupata, atakwisha kama bata, azame kwenye muziki: ili methali ifane, macho yangu yatakuwa kijito chake cha mwisho. Bali hwenda akapata; muziki wa nini, basi? Na uwe vigelegele wanavyopiga raia wanapomsujudia mfalme wao mpya, akisha kuvishwa taji: na hivyo ndivyo ulivyo, Ule muziki mtamu unaopigwa jioni, kumwendea sikioni mwotaji bwana arusi, kumleta arusini ndivyo aendavyo sasa, hapungukiwi heshima, bali kazidi mapenzi. Kuzidi Alkide kijana alipomwokoza yule mwanamwali hongo liliyopewa dubwana na Troi ya majonzi. Mimi ni kama kafara, wengine mlio kando ni wakeze Dardano, wa sura ya kufifia, walokuja kutazama matokeo ya pigano. Basi, nenda, herikule! Ukiishi, nitaishi: ngoja kwa hashish matokeo ya pigano kuzidi mwenye pigano.

(Muziki - huku Bassanio anajisemea mwenyewe juu ya masanduku)

WIMBO:

Nambie, pendo bandia

Wapi linapoanzia,

Moyoni au kichwani?

Huzaliwa jinsi gani?

Hulelewa jinsi gani?

Nijibu hima nijibu,

Nalisubiri jawabuu.

Macho ndiyo hulizala,

Na chakula ni kulola,

Na hufia pendo hilo,

Na pale penye malalo.

Sote tupige kengele;

Kwa kifo cha pendo lile.

Ninaanza, ngoo, ngoo!

WOTE: Ngoo, ngoo, ngoo, ngoo!

BASSANIO: Basi maono ya nje hayawi vitu vyenyewe: Dunia dumu daima hudanganywa na mapambo. Sheriani, ombi gani lingazidi kwa ubaya, likipata mtetezi mwenye sauti nyororo, halitaficha ubaya? Hata na katika dini, kuna dhambi gani mbaya isipate muadhamu atakayeibariki na kuikosha kwa aya, Hivyo afiche maovu kwa mapambo malidadi? Hakuna ovu lo lote zebezebe kwa kiasi, liwe halina cho chote kizuri cha nje yake. Kuna waoga wangapi wenye mioyo ya wongo kama ngazi za mchanga wanovaa Vigevano. Madevu ya Herikule na Mungu wa mashujaa, wenye maini kwa ndani meupe kama maziwa; na hawa hujivalisha kivazi cha mashujaa kiwafanyie kigome! Utazame tu uzuri, utaona hugharimu uzito wa sawa yake; hivyo huwa muujiza kwa yale ya maumbile, kuwafanya ni wepesi walio nao kwa wingi: N a hivyo ndivyo zilivyo na hizo nywele za singa, za wazeri wa bandia, na ambazo aghalabu, huwa wala siyo zao, bali za vichwa vingine vilivyozikuza hizo, sasa vimo kaburini. Kwa hiyo basi, mapambo ndiyo pwani ya ghururi, ya bahari ya hatari; ndiyo ushingi mzuri unavaliwa kwa juu ya uzuri wa Kihindi. Yaani, kiinimacho, zikivaacho nyakati, kunasa wenye hekima. Basi wewe chaurembo, wewe chakula cha mida, dhahabu, sikuchagui. Wala wewe kidhabina kati ya mtu na mtu, ulofifia kwa rangi: wewe tu, risasi duni, wewe unayetishia, bila kuahidi kitu, rangi yako yanivuta zaidi ya ufasaha; Basi, hapa nachagua: shangwe kuwa matokeo!

POSHIA: (*kando*) Jinsi zinavyoyeyuka harara zote hewani, kama mawazo ya shaka, na ya kutotumaini, ya hofu ya mtetemo wa kijicho cha upendo: punguza kiasi chako; ninyeshee kwa uzani! Yapunguze mafuriko ya mbaraka moyoni, nisije nikazimia!

BASSANIO: Nini nionacho hapa?

Ni sura yake kizuri Poshia! Kimungu gani amekaribia hivi kuumbika kwa yakini? Macho haya yajimudu? Au kwa kupanda yang ni kama yanajimudu? Na hii midomo yako ambayo imeachana na pumzi ya

sukari: Ni kigingi kama hiki chenye haki ya kutenga marafiki wa mapenzi. Hapa kwenye nywele zake mchoraji kaucheza mchezo wa buibui. Kausuku wa dhahabu utando wa kuinasa mioyo ya wanaume haraka kuzidi nzi anaswavyo utandoni. Walakini macho yake, alipataje uwezo wa kuweza kuyachora? Kisha kulichora moja nadhani lingaliweza kuiba yake mawili libaki halina mwenzi. Bali ona jinsi gani kusifia kwangu kote hakufikii sifaye kama kivuli chenyewe kichechemavyo kwa nyuma ya yule mwenye kivuli. Haya hapa maandiko ambayo yamechukua, pia ni muhutasari wa bahati yangu mimi.

(Anasoma)

‘Wewe usiyechagua macho yanavyokutuma, uzidi kuwa na tua, chagua hivi daima! Kwa kuwa bahati hiyo umebahatiwa wewe basi uridhike nayo ‘sitafute mwinginewe. Ikiwa umependezwa nayo unoshikilia kama bahati na jezwa, basi sasa geukia mwandani wako aliko, na kwa busu la mapenzi umchukue, ni wako, wewe ndiye mwenye enzi.’ Maandiko ya araufu. - Bibi mwema kunradhi;

(Anambusu)

Nakuja kwa taarifu, kutoa na kukabidhi. Kama kati ya wawili washindaniao kitu, atayepata kibali katika macho ya watu, vifijo akasikia, makofi na heka heka, moyo wamzungukia, kashangaa, ana shaka, hajui shangwe za watu ni za kwake ama sivyo, Bibi mwema - mara - tatu, nami ndivyo niimavyo; nikingali na mashaka kama haya ni hakika. Mpaka yamethibitika, sahihi ukiandika.

POSHIA: Waniona niimapo, maulana Bassanio, hivi mwenyewe nilivyo: japo kwa ajili yang ‘Singetamani makuu, kupenda nizidi hapa; Bali kwa ajili yako napenda niwe zaidi, ningependa niwe mimi tatu mara ishirini; ningengeza uzuri mara elfu zaidi, na mali ningezidisha mara ashara elfu; kupata kibali chako ningependa ongezeko la maadili, uzuri, na mali, na marafiki, kuzidi nilivyonavyo; lakini, nilicho nacho ni jumla yenye kitu; na ambacho kwa jumla ni mwali asiyefunzwa, hokusoma, si mjuzi; bali afurahi kuwa kwa sababu si mzee ataweza kujifunza; afurahiwa zaidi kwamba alivyolelewa hatashindwa kujifunza; na kinomfurahisha, kupita vingine vyote, ni moyo wake mwanana kujikabidhi kwa wako wongozwe

kama na bwana, gavana na malikiye. Mimi na kilicho changu, sasa vyote ni maliyo. Hadi sasa nilikuwa mwenye jumba zuri hili, mwenye watumishi wangu, malikia wa mwenyewe. Bali sasa, nyumba hii, sasa watumishi hawa na huyu mimi mwenyewe, ni mali yako, bwanangu: Nami navitoa kwako pamoja na pete hii; ambayo mkiachana, ukiitoa kwa mtu, au ukipoteza, basi itabashiria mwisho wa mapenzi yako, nami nitakulaumu.

BASSANIO: Bibie umeniacha makavu sina maneno, kinachosema na wewe ni damu ya mishipani: Vipawa vyangu ni vyote vimepigwa bumbuazi, kama, ba'da ya hotuba ilotolewa vizuri na mwana wa mfalme anayependwa na watu, hutokea umatini mngurumo wa furaha; ambapo kila kilicho, kwa kuchanganywachanganywa, hufanywa kuwa si kitu, ila msitu wa shangwe, inosemwa, isosemwa. Walakini pete hii iachapo chanda hiki, na uhai uniache: Basi hapo sema wazi, Bassanio amekufa!

NERISSA: Bwana wangu na bibie, na sasa ni zamu yetu tulongoja kujaliwa ombi letu litimizwe, kuwatakieni heri: heko, bwana na bibie!

GRATIANO: Bwana wangu Bassanio na bibie muanana, nawatakieni heri yote mnayotamani, kwani najua yakini hamtanipunguzayo: na happo waheshimiwa mtakapoadhimisha muafaka wa imani yenu ninayowaombeni nami pia hapo hapo nifanye yangu arusi.

BASSANIO: Na kwa moyo wangu wote, kama utapata mke.

GRATIANO: Naakushukuru bwanangu umesha kunipatia. Macho yangu, bwana wangu, ni mepesi kama yako: Wewe ulimwona bibi, mimi n'kamwona kibibi. Ulipenda, nikapenda, na wala bila kusita silaikiwi zaidi kukupita, bwana wangu. Tua yako ilikuwa kule kwenye masanduku; hata yangu kadhalika, mambo yalivyotokea: kwani niliposa hapa hata nikatoka jasho, na kuapa hadi kichwa changu kikawa kikavu kwa viapo vya mapenzi, mwisho - kama - ni ahadi - nikiyahidiwa naye, na kizuri huyu hapa, kulipata pendo lake, ikiwa bahati yako itampata bibiye.

POSHIA: Hii ni kweli, Nerissa?

NERISSA: Bibie, hivyo ni kweli, basi ufurahi pia.

BASSANIO: Wewe nawe Gratiano, utakuw amwaminifu?

GRATIANO: Naam, hakika bwanangu.

BASSANIO: Siku kuu yetu sisi itaheshimika sana katika arusi yenu.

GRATIANO: Bali nani huyu aja? Lorenzo na kafiriye? Hebu, na rafiki wangu wa zamani, Salarino?

(Aingia Lorenzo, Jessika na Salarino)

BASSANIO: Lorenzo na Salarino, nyote karibuni hapa; kama hadhi yangu mpaya inao uwezo hapa wa kuwakaribisheni. Kwa ruhusa yako wewe Poshia mwema, nawakaribisha rafiki zangu, na wannchi wenzangu.

POSHIA: Na mimi pia, bwanangu: Wote wanakaribishwa.

LORENZO: Nashukuru, bwana wangu. Kwangu mimi, bwana wangu, haikuwa nia yangu kuja kukuona hapa; bali nilipokutana na Salarino njiani, alinishawishi sana, nisiweze kukataa kuwa nitafane naye.

SALARINO: Ni sawa sawa, bwanangu; na siyo bila sababu; maulana Antonio kamtuma kuja kwako. *(Anampa barua)*

BASSANIO: Kabla sijafungua, nakusihi nijulishe hali ya rafiki yangu.

SALARINO: Si mgonjwa, bwana wangu, ila labda moyoni: Na hiyo barua yake 'takuonya hali yake.

(Bassanio asoma barua)

GRATIANO: Nerissa, mchangamshe yule mgeni mwingine; mwambie akaribishwa.- Mkonowo, Salarino: Je, habari za Venisi? Mtukufu Antonio, yule tajiri mwanana, yu katika hali gani? Najua atafurahi kwa huku kufuzu kwetu; sisi ni kina Jasoni, tumejipatia sufu.

SALARINO: Heri mngejipatia sufu aliyopoteza.

POSHIA: Kuna habari si njema katika barua ile zinazomtoa rangi Bassanio mashavuni: Kafiwa na rafikiye, hama hapana cho chote duniani kingies kubadili hiyo hali ya mwanamume imara. Lo, yazidi kuwa mbaya! Kunradhi, Bassanio; ni nusu yako mwenyewe, sina budi nifahamu nusu ya jambo lo lote ambalo barua hii imekuja nalo kwako.

BASSANIO: O, Poshia mwema, kuna maneno mabaya hapa kupita maneno yote yalopata kuandikwa kuchafua karatasi! Bibi mpole, mapema,

nilipokufunulia moyo wangu wa mapenzi, nilisema wazi wazi kuwa mali yangu yote ni damu yangu mwilini, - nilipata kuwa mtu; kisha nikasema kweli: lakini, bibi mpenzi, japo sikujisifia, utaona jinsi gani, amabvyo nilijigaamba. Nilipokwambia kuwa hali yangu si cho chote, ingefaa nikwambie kuwa ni mbaya zaidi; kwani ukweli ni kuwa nimekula fishily rafiki yangu mpenzi, na yeye kala fadhili ya mtu adui yake ili anitimizie. Barua ni hii, bibi. Karatasi ni sawa na mwili wa sahibu yangu, na kila neno la humo ni kama jeraha wazi ambalo latoka damu. Walakini, Salarino? Nambie, hivi ni kweli? Biashara zake zote? Hakupata hata moja? Ya kutoka Tripoli, ya kutoka Mexico, kutoka Uingereza, Liziboni, Baribari, na kutoka Bara Hindi? Hata merikebu moja haikuwahi kuponywa, na miamba mifishaji ya wafanya biashara?

SALARINO: Hata moja, bwana wangu; pia inaaelekea kuwa japo angekuwa ana fedha za kulipa, Yahudi angekataa. Sijapata kumjua kiumbe sawa na huyo, mwenye sura kama mtu, mwenye nia na tamaa ya kumwangamiza mtu. Anamwudhi Sultani asubuhi na usiku; tena anaukashifu hata uhuru wa nchi, kama akinyimwa haki: matajiri ishirini, na Sultani mwenyewe, na mamwinyi wa mjini wenye taadhima kubwa, wote wamemnasihia: Bali hapana mmoja aloweza kumwachisha dai lake la husuda, ambalo kang'ang'ania, la kutaka malipizi, haki na shahada yake.

JESSIKA: Nilipokuwa ninaye 'limsikia kuapa kwa Tubali na kwa Chusi, watu wa kabila lake, kwamba heri achukue nyama yake Antonio, kulikoni fedha zake hata mara ishirini, ya zile anazomwia: na, najua, bwana wangu, Kwamba sheria, amri, na enzi visioning, maskini Antonio atatiwa taabuni.

POSHIA: Ni rafikiyo mpenzi aliye hivi ta'buni?

BASSANIO: Rafiki kipenzi kwangu, mtu mwema wa ajabu. Mwelekevu na mpole ambaye kamwe hachoki katika kutena mema: mtu mmoja ambaye kajaziwa utukufu wa Roma ya kizamani kuliko mtu ye yote aishiye Italia.

POSHIA; Anawiwa na Yahudi deni kiasi gani?

BASSANIO: Kwa ajili yangu mimi, dukati elfu tatu.

POSHIA: Hizo basi, si zaidi? Mlipo elfu sita na kuifuta shahada; vikwi sita maradufu, na halafu mara tatu, kabla mtu rafiki mwenye sifa kama hiyo hajapoteza unywele kwa kosa la Bassanio.

Kwanza twende kanisani, uniite mke wako, kisha uende Venisi kwa huyo rafiki yako. Kwani kamwe hutalala pamoja naye Poshia. Una fadhaa moyoni. Utakuwa na dhahabu kulipa hicho kideni zidi mara ishirini: Likisha lipwa, mlete rafiki yako mkweli. Na katika muda huo, mimi na Nerissa wangu, tutaishi kama wali na wajane. Haya twende! Kwani utatoka hapa siku ya arusi yako: Wakaribishe rafiki, onyesha kichangamko: Umenunuliwa ghali, nitakupenda kwa moyo. Hebu kwanza nisikie barua ya rafikiyo.

BASSANIO: (*anasoma*)

‘Bassanio mwema, meli zangu zote zimepotea , wadai wangu wanazidi ukatili, hali yangu iko chini sana, shahada yangu kwa Yahudi imebatilika; na kwa kuwa baada ya kuilipa haiwezekani nibaki hai, nitakuwa sikudai kitu cho chote, ikiwa nitaweza angalau kukuona tu kabla sijafa. Lakini pamoja na hayo usijikalifu: kama pendo lako halitakufanya uje, barua yangu isikushawishi.’

POSHIA: O, mpenzi, harakisha shughuli zote, uende!

BASSANIO: Madhali kwa wema wako, nina ruhusa ya kwenda, nitaondoka haaraka: bali, pindi nirudipo kamwe sitajinyoosha kwenye cho chote kitanda, raha haitatutenga sisi wawili tulipo.

(*Wanatoka*)

III. 3

Venisi. Barabarani

(Aingia Shiloki, Salanio, Antonio na Mlinzi- Jela)

SHAILOKI: Askari, mwangalie: useable huruma; Huyu ndiye mpumbavu alotoa fedha bure: Askari, mwangalie.

ANTONIO: Hebu nisikilize kwanza, Shailoki mwema.

SHAILOKI: Nataka shahada yangu; ‘sipinge shahada yangu; Nimeshakula kiapo nipate shahada yangu. Wewe uliniita mbwa bila kuwa na sababu; Bali, madhali ni mbwa, angalia meno yangu; Sultani hana budi atanipa haki yangu. Ajabu mlinzi mbaya, kwamba unapenda sana, kutoka nje pamoja naye kama aombavyo.

ANTONIO: Nakusihi, tafadhali, unisikie niseme.

SHAILOKI: Nataka shahada yangu; sikusikii useme; nataka shahada yang; basi usiseme tena. Sitakubali kubembwa na kufanywa mpumbavu, N’tikise kichwa, nipoe, nipumue, nikubali, ya wasihi Masihiya. ‘sinifuatenu; sitaki kusema sema nataka shahada yangu.

(Anatoka)

SALANIO: Hili ndilo jibwa gumu kupita majibwa yote yaliyoishi na watu.

ANTONIO: Basi, mwachilie mbali: ‘Sizidi kumfuata na maombi yasofaa. Ataka maisha yangu; kisa chake nakijua: Mara nyingi niliponya katika adhabu zake wengi walokuja kwangu mara na mara kulia: Kwa hiyo anichukia.

SALANIO: Bila shaka Sultani hatakubali kabisa adhabu hii ilipwe.

ANTONIO: Sultani siyo mweza wa kuipinga sheria: Maana walicho nacho wageni pamoja nasi katika mji Venisi, wao wakihiniwacho, Sheria ya mji huu itatiwa mashakani; Biashara na faida ya mji huu hupatwa toka mataifa yote. Kwa hiyo, basi enenda: Nimedhoofishwa mno na huzuni na hasara, hata sifahamu kesho nitavyoweza kumpa mdai wangu katili hiyo

ratili ya nyama. Enenda zako, mlinzi,. Omba Mungu Bassanio aje aone mwenyewe nikilipa deni lake, halafu sijali kitu!

(Wanatoka)

III. 4

Belmonti. Chumba, nyumbani kwa Poshia

(Aingia Poshia, Nerissa, Lorenzo, Jessika na Baltazari)

LORENZO: Bibie, japo nasema na wewe mwenyewe upo, jinsi yako ya kujua urafiki wa kimungu, ni tukufu na halisi, ambavyo yaridhihirika vile uvumiliavyo kutokuwepo bwanao. Lakini ungemjua, umheshimuye hivi, jinsi alivyo muungwana, uliyempa faraja, alivyo sahibu tunu, na bwana wangu mumeo, najua ungejivuna zaidi kwa tendo hili, kuliko unavyopaswa kwa wema wa kawaida.

POSHIA: Sijajuta asilani kwa kutenda jambo jema, Wala sitajuta sasa: kwani baina ya wenzi waongea pamoja na kupitisha wakati, wachukua nyoyoni kima sawa cha mapenzi, hapan budi pawepo kiasi kingine sawa cha umbile, cha tabia, na cha hali ya mtima; inifanyayo kuwaza, kuwa huyu Antonio, Alo sahibu mpenzi wa moyo wa bwana wangu, hana budi afanane na bwanangu. Kama ndivyo, gharama ni duni sana, ambayo nimeilipa, ili kumgharimia, kifani cha roho yangu, kumkomboa katika ukatili wa kinyama! Haya yafanana mno na kujisifu mwenyewe; basi, yasisemwe tena. Sikia mambo mengine.

Lorenzo, nakukabidhi katika mikono yako, ulinzi wa nyumba yangu na usimamizi wake hadi bwanangu arudi: mimi kwa upande wangu, nimeiapia mbingu kiapo cha siri kwamba nitaishi kwa kusali pia kwa kutafakari, huku nikitumikiwa na Nessira peke yake, hadi hapo mume wake na bwanangu warudipo: Kuna nyumba ya watawa yapata maili mbili; ndipo nitakapoishi. Naomba usikatae wajibu huu ambao pendo langu na dharura vyakufanya kuchukua.

LORENZO: Kwa mtima wangu wote; Bibi, nitakutii kwa amri zote za haki.

POSHIA: Watu wangu wafahamu tayari mawazo yangu, naowatakukubali wewe pamoja na Jessika, badala ya Maulana Bassanio pamwe nami. Na sasa, basi, kwa heri, hadi tutapoonana.

LORENZO: Mawazo mema na saa za furaha viwe nawe!

JESSIKA: Nakutakia bibie, kila ridhaa ya moyo.

POSHIA: Nakushukuru kwa ombi lako, nami nafurahi kukwombea vivyo hivyo: haya kwa heri, Jessika.

(Jessika na Lorenzo wanatoka)

Sasa basi, Baltazari, kama nilivyokujua, Mkweli na mwaminifu, ningependa hata sasa uwe ukingali hivyo. Chukua barua hii ufanye kila juhudi awezayo mwanamume kufika hima Padua: mkabidhi mkononi, binamu yangu mwenyewe, Daktari Bellario; Ona maandiko gani na mavazi atakupa, uyalete, nakusihi, kwa haraka iwezekanavyo, hadi kule kivukoni, kiungacho na Venisi. Usipoteze wakati katika kusemasema, bali enenda upesi: ‘tanikuta kivukoni.

BALTAZARI: Bibie, nakwenda kasi, kadiri itakiwavyo.

(Anatoka)

POSHIA: Haya nifate, Nerissa, lakini katika vazi litofanya watudhani tunacho tusicho nacho. Niko tayari tupinge nikupe kitu cho chote, wawili tutapovaa kujifanya wavulana, baina yetu wawili nitapendeza zaidi, Na kujifunga jambia likashamiri zaidi; na kusema kwa sauti inokwaruzakwaruza, iliyo ya kivulana; na hatua mbili fupi, nitazichanganya ziwe moja ndefu ya kiume; nitajigamba magomvi, kwa makeke ya ujana; na kusema wongo mwingi, jinsi gani nilipendwa, na mabibi wa heshima, nami nikawakataa, wakaugua wakafa; wala mimi sikujali; na halafu nikajuta, na kusema baadaye, kwamba ingekuwa bora, kama nisingewaua: na uwongo kama huu nitasema ishirini; hata watu watasema kuwa, nimeacha shule zaidi ya mwaka moja: nina elfu kichwani, hila hizi za kitoto za hawa wanojigamba, nitakazojizoeza. Walakini twende zetu, nitakwambia mpango mzima nilio nao hapo nitakapokuwa ni ndani ya gari langu, ambalo latusubiri langoni mwa bustani; kwa hiyo twende upesi, kwani mwendo wetu leo ni maili ishirini.

(Wanatoka)

III. 5

Belmonti. Bustanini

(Aingia Launseloti na Jessika)

LAUNSELOTI: Naam, hakika, kwani, sikia, dhambi za baba hulipwa na watoto: kwa hiyo, nakwambia nakuhofia. Daima nimekwambia kweli, na kwa hiyo sasa nakwambia mawazo yangu juu ya jambo hili; kwani, hakika, nadhani umeangamia.

JESSIKA: Nitaponywa na mume wangu; amenifanya Mkristo.

LAUNSELOTI: Hakika, hiyo inakuzidishia lawama; tulikuwa na Wakristo wa kutosha kabla yako; wengi kadiri ilivyowezezana kusaidiana. Huku kuzidisha Wakristo kutaongeza bei ya nguruwe; ikiwa wote tutaanza kuwa walaji wa kamsengere punde tutashindwa kupata chembe ndogo ya nguruwe japo makaa yawe fedha.

JESSIKA: Nitakwambia mume wangu usemavyo, Launseloti: Ni huyu anakuja.

(Aingia Lorenzo)

LORENZO: Karibu nitaanza kukuonea wivu, Launseloti, ikiwa utakuwa unamwingiza hivyo mke wangu pembenipembeni.

JESSIKA: La, usiwe na hofu juu yetu, Lorenzo: Launseloti nami tumegombana, ananambia wazi kabisa kwamba sitapata rehema mbinguni, kwa sababu ni binti wa Yahudi: na anasema, wewe si mwananchi mwema, maana kwa kuwafanya Mayahudi wawe Wakristo, unapandisha bei ya nguruwe.

LORENZO: (kwa Launseloti) Nenda ndani, fidhuli we; waambie wajitayarisha kwa chakula.

LAUNSELOTI: Wameshajitayarisha bwana; wote wana matumbo.

LORENZO: Mungu wangu, u mwepesi sana wa kujibu! Basi kawaambie watayarisha chakula.

LAUNSELOTI: Hilo pia ni tayari, bwana, ila neno ni andiko.

LORENZO: Kaandike, basi, bwana!

LAUNSELOTI: Wala sio hivyo, bwana, najua wajibu wangu.

LORENZO: Ugomvi zaidi kila wakati! Utaonyesha uhodari wako wote mara? Tafadhali; mwelewe mtu wa kawaida kwa maana ya kawaida; nenda ndani kwa wenzako, waambie waandike meza; waandae na chakula, nasi tutakuja kula.

LAUNSELOTI: Meza, bwana, itaandikwa; chakula, bwana, kitaandaliwa; na tena, basi, vicheko na utani vitatawala.

(Anatoka)

LORENZO: Hana tanadhari hata, apachika tu maneno! Juha kapanda kichwani Jeshi la maneno mema! Nami nawajua wengi, walio na hali bora, wengi wa maneno vivyo, wayatumiayo ovyo. U hali gani Jessica? Na sasa, kizuri mwema, nambie mawazo yako, jinsi unavyompenda, mkewe bwana Bassanio.

JESSIKA: Wala sina la kusema. Itakuwa vema sana kama bwana Bassanio ataishi bila doa; Maana kwa kujaliwa kumpata bibi huyu, aipata duniani mibaraka ya peponi. Na asipostahili hii hapa ya duniani, atakuwa hana haki ya kuingia peponi. Kwani Miungu wawili wangeamua kucheza kamari ya kipeponi, walipane wanawake wawili wa kidunia, na Poshia mmojapo, Lazima wa pili wake awe ni kitu kingine maana dunia nzima haina kifani chake.

LORENZO: Kumpata mume mimi una Baraka ya mume alivyo Baraka ya mke.

JESSIKA: Hayo niulize mimi

LORENZO: Nitakuuliza punde: lakini kwanza tukale.

JESSIKA: Siyo, nikusifu kwanza nikingali na shauku.

LORENZO: laa nakusihi, hayo yawe soga za mezani; hapo unagsema nini nitaweza kulimeza, pamwe na vitu vingine.

JESSIKA: Vizuri, nitakusifu.

(Wanatoka)

Kitendo cha Nne

IV. 1

Venisi. Katika Mahakama

(Aingia Mtawala, Msa fara wa Mamwinyi, Antonio, Bassanio, Gratiano, Salarino, na Wengineo)

SULATANI: Je, Antonio yu hapa?

ANTONIO: Ni tayari, mwuadhamu.

SULATANI: Nakuhurumia sana: umekuja kumjibu mtu jiwe na jahili, mwenye roho ya kinyama, asokuwa na huruma, wala tone la rehema.

ANTONIO: Nimesikia mwadhamu, kwamba umejitahidi kumuomba alegeza nia alodhamiria; na kwa kuwa kakaidi, wala hakuna sheria kunifanya niepuke kucha za kisasi chake, Basi nitapambanisha ghadhabuye kwa subira, ni tayari kuhimili kwa moyo wa utulivu ujahili wake wote na vishindo na ghadhabu.

SULTANI: Ende mtu amlete Yahudi mahakamani.

SALARINO: Yu tayari mlangoni: anakuja, bwana wangu.

(Shailoki anaingia)

SULTANI: Hebu fanyeni nafasi, asimame mbele yangu. Shailoki, ulimwengu hata mimi vile vile, Twadhani wang'ang'ania njia hii ya kisasi hadi ufikie mwisho; halafu inadhaniwa utaonyesha rehema na majuto ya ajabu kuzidi ukatiliwo uonekanavyo sasa; na kwamba ijapokuwa sasa wadai malipo, ratili moja ya nyama, ya mwili wa maskini mfanya biashara huyu, hutaisamehe tu, bali kwa kushikwa pendo na upole wa kiutu pia utasamehe nusu ya rasilimali. Tupa jicho la huruma uzitazame hasara zilizomuelemea siku hizi za karibu, za kutosha kumwangusha tajiri mkubwa sana na kuifanya haliye ikakamua huruma toka vifua vya shaba, myoyo mgumu wa mawe, kwa maturuki kaidi hata kwa Mataritari wasopata kufundishwa jamala na uungwana. Wote tunatazamia jibu amana, Yahudi.

SHAILOKI: Nimekweleza, mwadhamu, nini nimedhamiria, na kwayo sabato yetu takatifu nimeapa, kwamba nitalipwa haki na haka ya hati yangu: na kama ukinihini basi na iangamie katiba ya mji wenu pamwe na uhuru wake. Mtauliza kwa nini nachagua kupokea ratili moja ya nyama ya kuoza na kuvunda, badala ya kuchukua dukati elfu tatu: Na mimi niatakataa kujibu swali hilo; bali niseme ya kwamba, napenda tu: nimejibu?

Nikijiona nyumbani nasumbuliwa na panya, nikapendezwa kutoa dukati elfu kumi ili kumuanagamiza! Je, bado sijakujibu? Wako watu wasopenda nguruwe aachamaye: Wengine huwa kichaa kama wakimwona paka; na tena kuna wengine wakisika zumari kamwe hawatulizani: kwani shauku ya moyo, bibie harara kuu, huungoza mtima kupenda na kuchukia. Na sasa nitakujibu: Kama hakuna sababu inoweza kutolewa kwa nini huyu hapendi nguruwe aachamaye; kwa nini yule hapendi paka asiye na dhara; Huyu zumari ya sufu; lakini inambidi kwa kuwa ameudhiwa, na yeye pia audhi; kwa hiyo sina sababu, wala sitoi sababu, ila kwamba nina chuki, na kwamba namkirihi mtu huyu Antonio, kwa hiyo nang'ang'ania mashataka haya kwake. Je, sasa umejibika?

BASSANIO: Jibu hilo siyo jibu, wewe kiumbe jahili, kwamba liwe ni sababu ya kufanya ukatili.

SHAILOKI: Silazimiki kutoa jibu la kukupendeza.

BASSANIO: Watu wote huviua vitu wasivyovipenda?

SHAILOKI: Yuko anayechukia asotaka kukiua?

BASSANIO: Awalini kila kosa halianzi kama chuki.

SHAILOKI: Wewe ungependa nyoka akuume mara mbili?

ANTONIO: Nakusihi kabuki, unamhoji Yahudi: Afadhali ungekwenda usimame huko pwani uombe maji makuu kupunguza nguvu zake; na tena ni afadhali kumhoji mbwa mwitu kwa kumfanya kondoo amlilie mwanae; heri na misonobari milimani uiase isitikise vilele wala kufanya kelele wakati inaposongwa na dhoruba za mbinguni; afadhali kujaribu jambo gumu la magumu kuliko kulainisha kisozidiwa ugumu - moyo wa Yahudi huyu: kwa hiyo ninakusihi, 'simpe cho chote tena, 'simshawishi zaidi, ila bila kuchelewa na inavyostahili, acheni nihukumwiwe, na Yahudi aridhike.

BASSANIO: Kwa dukati tatu elfu, twaa hizi sita elfu.

SHAILOKI: Ijapo kila dukati, katika elfu sita, iwe na vipande sita, kila kimoja dukati, nisingalizipokea; naitaka haki yangu.

SULTANI: Utapataje rehema, usojua kurehemu?

SHAILOKI: Nihofu hukumu gani, mimi nisiye na kosa? Nyinyi wenyewe mnao waja wa kununuliwa, ambao kama vihongwe na mbwa na nyumbu wenu, mwawatumia katika shughuli duni za kija, kwani mliwanunua: naweza kuwambieni, wacheni waende huru, waozwe warithi wenu? Mbona wanahangaika? Vitanda vyao viwe safi kama vyenu, na vinywa vyao vionje vinono mnavyovila? Najua mtanijibu, watumwa hao ni wetu: nami nawajibu vivyo: Ratili moja ya nyama, ambayo ninamdai imelipiwa aghali; ni yangu, na naitaka. Kama mkiininyima, kefule sheria zenu! Hazina nguvu yo yote sheria za mji huu. Mimi nadai hukumu: jibuni, nitaipata?

SULTANI: Kwa nguvu zangu naweza kuvunja baraza hili, ila kama Bellario, mwanasheria hodari, ambaye nimemwagiza kuja kutoa shauri, atafika leo hii.

SALARINO: Bwana wangu, hapa nje amewasili mjumbe anayetoaka Padua, naye kaja na barua za huyo mwana sheria.

SULTANI: Zilete hizo barua; kamwite huyo mjumbe.

BASSANIO: Changamka, Antonio! Piga moyo konde bado! Yahudi atachukuwa mwili wangu, damu yangu, mifupa na kila kitu, kabla ya tone moja la damuyo kutolewa kwa ajili yangu mimi.

ANTONIO: Kwenye kundi la kondoo maksai mawaa kifo ni wajibu wake: na tunda bovu la yote ni la kwanza kuanguka; nami niacheni vivyo: Huwezi kufanya kazi ilo bora Bassanio, kuliko kubaki hai unitungie ubeti juu ya kaburi langu.

(Aingia Nerissa, kavaa kama karani wa wakili)

SULTANI: Umetokea Padua, kutoka kwa Bellario?

NERISSA: Naam, bwana wangu, Bellario akusalimu.

(Anatoa barua)

BASSANIO: Kwa nini umekazana kukinoa kisu chako?

SHAILOKI: Ili nikate mnofu kwa mfilisika yule.

GRATIANO: Hukinolei wayoni, wakinolea moyoni ewe Yahudi katili; bali hakuna madini, hata shoka la mnyonga, liwezalo kuwa kali nusu ya kisasi chako. Hata huchomwi kwa sala?

SHAILOKI: La, sala hainichomi, yo yote utayobuni.

GRATIANO: O, ulaanike, ewe jibwa lisilo huruma! Na haki ishitakiwe kukuachia uzima. Karibu unanifanya nishuku imani yangu na kuanza kuamini kama paithagorasi, kwamba roho za wanyama pengine hujiingiza kwenye miili ya watu; roho yako ya kijibwa 'litawala mbwa mwitu alomwua binadamu, na wakati wa kunyongwa ilikimbia haraka, ikakuta umelele tumboni mwa mama yako; ikakaa ndani yako maan tamaa zako ni za kimbwa wa mwitu, za damu, njaa, ulafi.

SHAILOKI: Bila kuwa ana uwezo wa kukemea muhuri ubanduke uondoke katika shahada yang, bure unayaumiza mapafu yako mwenyewe, kwa hizo kelele zako: zitunze akili zako, ewe mvulana mwema, ama zitaharibika zisiweze kuponyeka. Nangojelea sheria.

SULTANI: Barua ya Bellerio yampendekeza kwetu kijana mtaalamu, daktari wa sheria. Yu wapi kijana huyo?

NERISSA: Yu karibu asubiri, Alijue jibu lenu, kama mtamkubali.

SULTANI: Kwa mtima wangu wote. Enendeni kati yenu, watatu au wanne mmlete kwa heshima. Na tunaposubiri baraza litasikia barua ya Bellario.

KARANI: (*anasoma*) Muadhamu ufahamu, kwamba nilipokea barua yako nilikuwa mgonjwa sana: lakini wakati ule ule nilipoipata barua yako nikawa ninaye mgeni mpenzi, kijana mtaalamu kutoka Roma; jina lake Baltazari. Nilimueleza kisa cha mashtaka baina ya Yahudi na mfanya biashara Antonio: tulifunua funua vitabu vingi pamoja: na nimemweleza maoni yangu; ambayo, kwa kusaidiwa na utaalumu wake mwenyewe, ambao ni mkubwa kiasi nisichoweza kusifia vya kutosha, nimemwomba aje nayo, ili atimize maombi yako, mwadhamu, badala yangu. Nakusihi sana, ujana wake usifanye apunguziwe heshima; kwani sijapata kuona

mwili kijana wenye kichwa kilichopevuka kama kijana huyu.
Namkabidhi mikononi mwa utukufu wako, ambamo mashataka hayo
yataeneza sifa zake.

SULTANI: Mwasikia mataalamu Bellerio asemavyo: na daktari, nadhani, ni
huyu anoingia.

(Aingia Poshia, amevaa kama daktari wa sheria)

SULTANI: Unipe mkono wako. Watoka kwa Bellario?

POSHIA: Sawa sawa, bwana wangu

SULTANI: Karibu: kaa kitako

Wafahamu mashataka yalo hapa barazani.

POSHIA: Nayafahamu vizuri, mashataka yalo hapa. Nani mfanya biashara
na nani ni Yahudi?

SULTANI: Antonio na mzee Shailoki, simameni.

POSHIA: Jina lako Shailoki?

SHAILOKI: Shailoki jina langu.

POSHIA: Mashitaka ufanyayo ni ya ajabu kabisa; bali unayaendesha kwa
mujibu wa sheria na sheria ya Venisi haiwezi kukupinga.

(kwa Antonio)

Wewe uko chini yake, watambua mama sivyo?

ANTONIO: Naam, ndivyo asemavyo.

POSHIA: Waikubali shahada?

ANTONIO: Naikubali.

POSHIA: Basi, Yahudi apaswa, kuwa mtu wa rehema.

SHAILOKI: Nalazimishwa na nini? Hebu niambie hilo.

POSHIA: Si tabia ya rehema kutolewa kwa lazima, huanguka kama mvua
nyororo kutoka juu, ikatonekea chini: ina baraka kuwili; hubariki mtoaji,
na pia mpokeaji: Ni nyingi kwa wenye vingi: Humalaiki zaidi mfalme
mwenye taji kulipita taji lake; Kirungu chaake cha enzi ni cha uwezo wa

muda, ambao ni afani yake ya fahari na adhama, ndiyo asili ya kucha na kuhofu wafalme. Bali rehema yazidi enzi hii ya kirungu; ndiyo yenye enzi kuu nyoyoni mwa watawala. Ni sifa yake manani, Mwenyezi Mungu mwenyewe.

Utawala wa dunia haufanani na wa Mungu. Ijapokuwa rehema yaikamilisha haki. Japo uandai haki; fikiri hivi, Yahudi: Haki ainagalitimizwa hapana myongoni mwetu wa kuupata wokovu: tuombacho ni rehema; Basi sala hiyo hiyo inatufundisha sote kutekeleza rehema. Nimesema yote haya kupunguza dai lako la malipizi ya haki, ambayo uking'ang'ana, baraza hili la haki, litahukumu kushindwa kwa mfanya biashara.

SHAILOKI: Matendo yangu na yawe juu ya kichwa changu! Ninaisihi sheria inilipe haki yangu- adhabu na malipizi kwa mujibu wa shahada.

POSHIA: Kashindwa kulipa fedha?

BASSANIO: Mimi nitamlipia hapa hap barazani. Naam, hayta mara dufu: kama hiyo haitoshi, nitalipa mara kumi, na kama nisipoweza, achukue kichwa changu, mikono na moyo wangu. Na hii isipotosha, basi itadhihirika uovu wafisha haki; nami nakusihhi sana, uipokonye sheria , kwa uwezo ulo nao.

Kwa kutenda jema kubwa na utende baya dogo. Akingwe bilisi huyu kwa kutimiza nia yake.

POSHIA: Hilo haliwezekani; hapana nguvu Venisi iwezayo kubadilisha sheria iliyowekwa; itawekwa kumbukumbu, na makosa mengi mengi yatafanyika nchini kwa mfano huo: Katu haiwezekani.

SHAILOKI: Daniel amekuja! Amekuja kuhukumu! Tena Danieli kweli! Ewe kijana hakimu, kijana mwenye busara, O, ninavyokuheshimu!

POSHIA: Tafadhali, hebu nipe shahada niitazame.

SHAILOKI: Hii hapa muadhamu, shahada yenyewe hii.

POSHIA: Shailoki, umepewa fedha zako mara tatu.

SHAILOKI: Ni nadhiri, ni nadhiri, nina nadhiri mbinguni: Natazuri roho yangu? La, ningepewa Venisi.

POSHIA: Ni kweli shahada hii haikutimizwa sawa; na kufuata sheria, Yahudi huyu aweza, kudai ratili moja ya nyama ya mdeniwe, ajikatie mwenywe, karbu sana na moyo wa mfanya biashara. Mfadhili kwa rehema: Fedha zako mara tatu chukua, uniambie nichane shahada hii.

SHAILOKI: Itakapokwisha lipwa kwa shabaha yake hasa. I naelekea kuwa u hakimu mwenye haki; waifahamu sheria ulivyoifafanua ni fasihi sawa sawa: nakusuta kwa sheria, ambayo wewe mwenyewe ni nguzoye stahiki, uitamke hukumu: naapa kwa roho yangu, ulimi wa binadamu hauna uwezo katu wa kunigeuza nia: naitaka haki yangu.

ANTONIO: Kwa mtima wangu wote nayasihi mahakama kuitamka hukumu.

POSHIA: Bas ilivyo ni hivi: Kiweke kifua chako tayari kwa kisu chake.

SHAILOKI: O, hakimu mtukufu! O, kijana muadhamau!

POSHIA: Kwa sababu kwa shabaha na kwa nia ya sheria , malipizi ni halali ambayo sasa yabidi, kufuata hati hii.

SHAILOKI: Ndivyo hasa: O, hakimu mwenye busara na haki! Umepevuka zaidi kuupita uso wako!

POSHIA: Kwa hiyo jitayarishe, funua kifua chako.

SHAILOKI: Naam, kidari chake: ndivyo isemavyo hati: Ama sivyo seamy, e, hakimu mtukufu? ‘Karibu na moyo wake’: ndiyo maneno yenyewe.

POSHIA: Ndivyo, Je kuna mizani ya kupimia mnofu?

SHAILOKI: Ninayo hapa tayari

POSHIA: Tafadhali, Shailoki, weka mganga tayari, amwangalie jeraha asitoke damu afe.

SHAILOKI: Hivyo ndivyo isemavyo katika shahada yetu?

POSHIA: Hasha, haisemi hivyo: na ni nini isiposema? Litakuwa jambo zuri ukitenda kwa huruma.

SHAILOKI: Siioni asilani; haimo kwenye shahada.

POSHIA: Je, mfanya biashara una jambo la kusema?

ANTONIO: Sina mengi: nimekwisha jishamiri ni tayari - Ulete mkono wako Bassanio: buriani! Usihuzunike kwamba, nimefikwa nayo haya, kwa sababu yako wewe; kwani kwa kitendo hiki bahati inaonyesha wema mkubwa zaidi kuliko kawaidaye: kwani nitamwachilia binadamu mwovu huyu kuishiwa mali yake, na kufika uzeeni fukara mkodoaji mwenye uso wa kunyanzi; nami sasa naepushwa kitubio cha dawama cha mateso kama hayo. Nifikishie salaam kwa mkeo mtukufu: umsimulie jinsi ya mwisho wa Antonio; mwambie nilikupenda, nisifu nikishakufa; na ukisha kumwambia muombe awe hakimu kama kweli Bassanio hakupata kupendeka usijute ati kwamba utapoteza rafiki; naye pia hatajuta alipaye deni lako; maana Yahudi huyu akikata ndani sana N'talilipa papo hapo na kwa moyo wangu wote.

BASSANIO: Antonio, nimeoa mke nimthaminiye kama ninavyothamini maisha yangu mwenyewe. Bali maisha yen ewe, mke wangu na dunia havithaminiwi nami kuzidi maisha yako. Heri nivikose vyote, hata kuvitoa vyote kumpa huyu shetani ili nikuponye wewe.

POSHIA: Mkeo asingeweza kukuambia asante, angekuwa yu karibu kusikia usemavyo.

GRATIANO: Nami pia nina mke ambaye ninampenda: Ni heri angalikuwa yu mbinguni akiishi uweza wo wote huko uweze kumgeuza hayawani Myahudi.

NERISSA: Vema wasema hayupo; Ama sivyo ombi hilo lingeichafua nyumba.

SHAILOKI: Ni waume Masihiya! Mimi pia nina binti- Heri mtu ye yote wa ukoo wa Baraba angekuwa mume wake kulikoni Masihiya. (kando)

Tunapoteza wakati : nasihi, toa hukumu,

POSHIA: Ratili moja ya nyama ya mfanya biashara, ni haki yako, Yahudi. Sheria inaruhusu na hukumu inakupa.

SHAILOKI: E, hakimu mwenye haki!

POSHIA: Ni lazima ukate katika kifua chake: sheria inaruhusu, na baraza linatoa.

SHAILOKI: O, hakimu mtaali, Hukumu! Jitayarishe!

POSHIA: Subiri kidogo kwanza: kungali jambo jingine, hati hii haikupi tone lo lote la damu. Maneno yasemayo ni ratili moja ya nyama. Basi twaa haki yako, hiyo ratili ya nyama; Ila unpoikata tone moja likitoka la damu ya Masihiya, ardhi na mali zako, kwa sheria ya Venisi, zitatwaliwa na nchi.

GRATIANO: O, hakimu mwenye haki! Haya sikia, Yahudi. Ni hakimu mtaali!

SHAILOKI: Ndivyo ilivyo sheria?

POSHIA: ‘Tajionea mwenyewe sheria inavyosema: madhali wataka haki, basi usiwe na shaka kwamba utapata haki kuzidi unavyopenda.

GRATIANO: O, hakimu mataali! Haya, sikia Yahudi. Ni hakimu mataali!

SHAILOKI: Basi nakubali fedha; nilipeni mara tatu, na Masihiya aende.

BASSANIO: Na fedha ni hizi hapa

POSHIA: Ngoja, kwanza! Myahudi atapata haki yote; Ngoja! Hapana haraka: hatapata ila haki

GRATIANO: O, Yahudi! Ni hakimu mwenye haki, mtaali!

POSHIA: Kwa hiyo jitayarishe kuikata hiyo nyama, bali usimwage damu wala kukata zaidi, au kukkata kidogo kuzidi ratili moja. Endapo utazidisha, au kukata lungful, japo ni kwa chembe ndogo, iwezayo kupunguza , au kuifanya nzito, sehemu ya ishirini, ya punje moja hafifu, naam, hata mizani, ikiyisika kama kwa uzito wa unywele- huna budi utakufa, na kufilisiwa mali.

GRATIANO: Ni Danieli wa pili, ni Danieli, e Yahudi! Haya, sasa, we kafiri, sasa umepatikana.

POSHIA: Mbona Yahudi asita? Jitwalie haki yako.

SHAILOKI: Nipeni mtaji wangu mniavhe nende zangu.

BASSANIO: Nimekwekea tayari; ni huu hapa, pokea.

POSHIA: Amekwisha ukataa hadharani barazani: Atapata haki tupu na hayo malipo yake.

GRATIANO: Ni Danieli, narudia, huyu Danieli wa pili! Nashukuru Yahudi kunifunza neno hilo.

SHAILOKI: Siwezi kupata japo mtaji wangu mtupu?

POSHIA: Hupati kitu cho chote ila hiyo haki yako, uikate vivyo hivyo kwa hatario, Yahudi.

SHAILOKI: Basi kama hivyo ndivyo shetani ambariki! Nami sitajibu tena swali lo lote zaidi.

POSHIA: Subiri kwanza, Yahudi: hujaachwa na sheria. Ni mojapo ya sheria za mji huu Venisi, kwamba ikithibitishwa kwamba mgeni ye yote, amejaribu kwa hila za dhahiri au siri, kumuua mwananchi, raia wa mji huu Venisi.

Kama ikithibitishwa kwamba mgeni ye yote, amejaribu kwa hila za dhahiri au siri, kumuua mwananchi, raia wa mji huu, basi yule alotaka kutendwa tendo hilo, ana haki ya kuchukua nusu nzima ya maliye alotaka kumtenda na ile nusu nyingine hutwaliwa na Taifa. Na maisha ya mkos anoweza kumponya ni Sultani pekee. Na wewe sasa, nasema, umo humo mashakani; kwani inaonekana kwa vitendo vya dhahiri, kwamba kwa njia za wazi na njia za sirisiri, umefanya jitihada kuyahasiri maisha ya huyu mshatakiwa; basi kwa kitendo hicho umejistahilisha adhabu militia: Mwangukie Sultani, basi, umwombe rehema.

GRATIANO: Omba upewe ruhusa ukajinyonge mwenyewe: Bali kwa kuwa maliyo imekuwa ya Taifa sasa huna japo kamba ya kwenda kujinyongea; na kwa hiyo utanyongwa kwa gharama ya Taifa.

SULTANI: Ili kusudi uone tofauti kati yetu, Narehemu maishayo kabla hujayaomba: kwani nusu ya maliyo ni mali ya Antonio; na ile nusu ya pili imekuwa ya Taifa, nawe ukinyenyekea itafanywa ni faini.

POSHIA: Nakubali, kwa Taifa, ila si kwa Antonio.

SHAILOKI: La, twaeni kila kitu; msinachie maisha; mmetwaa nyumba yangu mkitwaa nguzo yake ile inoihimili: mmetwaa na maisha iwapo mkikitwaa kinachinipa maisha.

POSHIA: Jambo gani Antonio, waweza kumrehemu?

GRATIANO: Apewe kitanzi bure; wallahi ‘simpe zaidi.

ANTONIO: Akipenda mtukufu Sultani na baraza kumsamehe faini ya nusu ya mali yake, mimi nitakuwa radhi; basi ataniachia nitumie nyingine; halafu akisha kufa nimwachieyo jamaa alotwaa binti yake. Walakini ni lazima afanye mabo mawili. La awali sasa hivi akubali kubatizwa; na la pili aandike papa hapa barazani, kwamba atakapokufa chochote alichonacho atamwachia mkwewe, Lorenzo na binti yake.

SULTANI: Ni lazima akubali haya yote ama sivyo, nitakana msamaha nilokwisha kutamka.

POSHIA: Umeridhika, Yahudi? Una jambo la kusema?

SHAILOKI: Ni radhi.

POSHIA: Katibu, itayarishe hati ya maafikiano

SHAILOKI: Tafadhali nawaomba, nachieni niondoke; najisikia vibaya: hiyo hati niletewe, nami nitaisaini.

SULTANI: Nenda zako, walakini usikose kutimiza.

GRATIANO: Na utakapobatizwa uwe na baba wawili: ningalikuwa hakimu, ungeongezewa kumi, wakulete kinyongoni siyo pa kubatizwa.

(Shailoki anaondoka)

SULTANI: Bwana, karibu nyumbani, kwa chakula cha jioni

POSHIA: Nakusihi kwa upole, Mwadhamu, niwie radhi: Usiku wa leo huu sina budi niondoke kuelekea Padua, na bora nianze mara.

SULTANI: Nasikitika ya kwamba huna wasaa mzuri. - Sikiliza, Antonio, mtunze mwungwana huyu; kwani kwa mawazo yangu amekufadhili sana

(Sultani anaondoka)

BASSANIO: Mtukufu muungwana, mimi na rafiki yangu kwa busara yako kubwa tumeponywa leo hii na adhabu kubwa sana; kwa hiyo tunakusihi, dukati elfu tatu, alizodai Yahudi tafadhali zipokee zifidie tabu zako.

ANTONIO: Na ju ya hayo yote tuna deni kubwa kwako la mapenzi na huduma lisilokwisha daima.

POSHIA: Amelipwa vya kutosha alokwisha kuridhika; na mimi kwa kukuponya nimekwisha kuridhika, na kwa hiyo najiona kwamba nimekwisha lipwa: Nami kamwe sijapata kupenda fedha zaidi. Nakuomba unijue tutapokutana tena. Nakutakia baraka na sasa nawaageni.

BASSANIO: Mpenzi bwana sina budi ya kukusihi zaidi: Twaa kwetu kumbukumbu, iwe kama sifa njema, siyo kama ni malipo: naomba mambo mawili. Kwanza 'sinikatalie, na pili niwie radhi.

POSHIA: Wanishurutisha sana, kwa hiyo ninakubali.

(kwa Antonio) Nipe mashikia yako; nami nitakuvaliayo;

(kwa Bassanio) Nawe kwa mapenzi yako, nitatwaa pete hii usirudishe mkono, sitachukua zaidi, nawe kwa mapenzi yako, hutanihiniyo hii!

BASSANIO: Pete hii, bwana mwema, ni kitu cha duni sana na sitajiaibisha kwa kukupa kitu duni!

POSHIA: Kitu kingine sitwai, ila pete hii hii, nami sasa nafikiri naipenda pete hii.

BASSANIO: Ina maan zaidi kuliko thamani yake, - Nitakupa pete bora kuliko zote Venisi, nako kuipata kwake niipate kwa tangazo: Lakini kwa pete hii tafadhali kunradhi!

POSHIA: Sasa nakuona bwana, u mkarimu maneno: Wewe mwenyewe awali umenifunza kuomba; na sasa unanifunza ajibiwavyo mwombaji.

BASSANIO: Bwana mwema, pete hii alinipa mke wangu; na alipokunivisha alinitaka nadhiri, nisiuze, nisitoe wala nisiipoteze.

POSHIA: Hicho ni kisingizio cha waume wengi sana, kuponya zawadi zao. Lakini kama mkeo si mwanake kichaa, na kama akifahamu ninavyostahili pete hii naamini hatafanya uhasama utaodumu daima, kwa kunipa pete hii. Haya vyema, kwa herini!

(Poshia na Nerissa wanatoka)

ANTONIO: Bwana wangu Bassanio, mwachie atwae pete: Acha stahiki yake pamwe na mapenzi yangu vilingane na thamani ya amri ya mkeo.

BASSANIO: Enenda, Gratiano, kimbia umfikie; mlete kwa Antonio.
Ondoka! Enenda hima.

(Gratiano anaondoka)

Njoo, sisi yatupasa kuondoka mara moja; na asubuhi ya kesho mapema mimi na wewe tutakwenda Belimonti: twende zetu, Antonio.

(Wanaondoka)

IV. 2

Venisi: Barabarani

(Aingia Poshia na Nerissa wamevaa kama mwanzo)

POSHIA: Katafute kwa Yahudi na kumpa hati hii, ili atie sahihi; kisha rudi twende zetu. Lazima twondoke leo, ili tuwahi nyumbani siku moja kabla ya waume zetu kurudi. Atafurahika sana Lorenzo kwa hati hii.

(Aingia Gratiano)

GRATIANO: Bwana mwema, nimefika kwako na habari njema, bwana wangu Bassanio, kanasihika zaidi, akanipa pete hii nije nikuleteeyo; tena akukaribisha kwa chakula cha jioni.

POSHIA: Hiyo haiwezekani: Pete yake napokea , kwa winngi wa shukurani: na ndivyo nikuombavyo, umwambie urudipo: vile vile nakuomba, mwonyeshe kijana wangu nyumabani kwa Shailoki.

GARATIANO: Hilo nitatimiza.

NERISSA: Bwana, napenda tuseme.

(kando kwa Poshia) Nitajaribu kupata pete yake mume wangu; ambayo nilimwapisha aishi nayo daima.

POSHIA(kando kwa Nerissa) Nadhani uatipata. Kisha wataapa sana ya kwamba pete zenyewe wamewapa wanaume; lakini tutawashinda na tutaapa zaidi.

(kwa sauti) Haya! Enenda haraka wajua n'takosubiri.

NERISSA: Njoo, bwana mwema , utanionyesha nyumba hiyo?

(Wanaondoka)

Kitendo cha Tano

V. 1

Belimonti. Barabara iendayo nyumbani kwa Poshia

(Aingia Lorenzo na Jessika)

LORENZO: Mbaamwezi inang'aa: ni usiku kama huu, ule upepo mwanana ulipoibusu miti, kwa upole na utulivu, na miti ikatulua. Ni usiku kama huu, nadhani Troilusi alipanda kuta zile zilozingiz Troi, na moyowe kuhemea mahema ya magiriki, ambako usiku ule Kiressida alilala.

JESSIKA: Ni usiku kama huu, ndipo Thisibe kwa woga, alinyata umandeni, akakiona kivuli, cha simba ki mbele yake, akakimbia kwa hofu.

LORENZO: Ni usiku kama huu, Dido aliima pwani, kwenye kingo chafu sana, mkambezo mkononi, kupungia mpenziye arejee Karthago.

JESSIKA: Ni usiku kama huu, Madea alikusanya mitishamba ya uchawi, ilorudisha ujana, kwa mzee Aesoni.

LORENZO: Ni usiku kama huu, Jessika alitoroka kwa Yahudi mwenye mali, na kwa pendo lisofaa, akakimbia Venisi, akaenda Belimonti.

JESSIKA: Ni usiku kama huu, ndipo kijana Lorenzo alipomwapia kuwa ampenda kweli kweli, akaiba moyo wake kwa nadhiri za imani, isiyokuwa ya kweli.

LORENZO: Ni usiku kama huu, ndipo kizuri Jessika, kama kibibi mzosi, alimwambia kipenziye, naye akamwia radhi.

JESSIKA: Kama hangekuja mtu ningekupiku usiku. Hebu lakini, sikia, kuna miguu ya mtu.

LORENZO: Nani aja kasi hivyo kwenye kimya cha usiku?

(Stefano anaingia)

STEFANO: Rafiki

LORENZO: Rafiki, rafiki gani? Jina lako, tafadhali?

STEFANO: Jina langu Stefano; nakuletea habari, Bibi mkubwa wa kwangu atafika Belimonti kabla jua kutoka: anatembeatembea mahali patakatifu

anakopiga magoti, na kusali akiomba maisha mema ya ndoa.

LORENZO: Afuatana na nani?

STAFANO: Hafuatani na mtu ila walii mpweke pamoja na mwali wake. Nakusihi, tafadhali, bwanangu amesha rudi?

LORENZO: Hajarudi, na hatuna habari kutoka kwake. Walakini nenda ndani, ninakusihi, Jessica. Na tuanze kwa sherehe kuandalia tayari, anagalau mapokezi ya bibie mwenye nyumba.

(Aingia Launseloti)

LAUNSELOTI: Sola, sola! Wo ha! So la!

LORENZO: Ni nani huyo aita?

LAUNSELOTI: Sola! Ulimwona bwana Lorenzo? Bwana Lorenzo sola! sola!

LORENZO: Acha ku-sola-sola, wee : hapa.

LAUNSELOTI: Sola! Wapi? Wapi?

LORENZO: Hapa.

LAUNSELOTI: Mwambie kuna mjumbe kutoka kwa bwana wangu ambaye kaja na baragumu lililojaa habari njema: bwana wangu atafika hapa kabl ya asubuhi.

(Anatoka)

LORENZO: Kipenzi na twende ndani, tungojee kuja kwao. Walakini haidhuru: kwa nini tuende ndani? Mwenzi wangu Stefano nakusihi tafadhali, kawajulishenwa ndani kuwa Bibi yako aja. Halafu muziki wake utoe ulete nje.(anatoka)

Jinsi gani mbaa mwezi inavyolala unono, juu ya maua haya! Basi na tuketi hapa, na sauti za muziki zitwingie sikioni: Shwari tamu na usiku vyalaiki nyimbo tamu. Kaa kitako, Jessica. Tazama namna mbingu ilivyopambwa kwa njumu za vipete vya dhahabu. Kila nyota uonayao, japo ni ndogo ya zote, katika mwenendo wake huimbwa kama malaika, kwa mlingano daima pamoja na Cherubimu wenye macho ya ujana: mlingano kama huo

U ndani ya roho zote za uzima wa milele; Bali kama vazi hilila matope na kuoza lingali lauzingia hatuwezi kusikia.

(Wanamuziki waingia)

Njoni, haya, na kumwamsha Diana kwa muziki! Kwa nyimbo bora za zote yapenyeni masikio ya mamenu na kumwita aje nyumbani kwa nyimbo.

(Muziki)

JESSIKA: Daima sichangamki nisikiapo muziki.

LORENZO: Sababu ni usikivu wa ndani ya moyo wako: Litazame japo kundi la wanyama wa porini, au la wanafarasi ambao hawajfunzwa, wakirukaruka ovyo na kupiga makelele, ambayo ni kawaida ya hali ya damu yao; Kwa bahati wasikie sauti ya tarumbeta, au muziki wo wote, iwaguse masikio, Mara utaona wote wakisimama pamoja, na macho yao makali yamekwisha mshangao kwa uwezo wa muziki: hivyo basi, mshairi alitunga na kusema Orfeo wa zamani 'Liweza kuvuta miti na mawe na mafuriko; Kwani hapana cho chote kizito cha jinsi gani au kigumu cha moyo, kilichojaa ghadhabu, kisoweza kugeuzwa kwa muziki kwa kit ambo.

Mtu uso na muziki ndani ya nafsi yake, na wala haisimki kwa utamu wa sauti, anafaa usaliti, ushabiki na mateka. Vitendo vya moyo wake sawa usiku wa giza, pia na mapenzi yake giza kama jejunum. Mtu wa namna hiyo hafai kuaminiwa. Hebu, sikia muziki.

(Aingia Poshia na Nerissa)

POSHIA: Mwanga ule tuonao wawaka chumbani mwangu jinsi kishumaa kile kiangazavyo kwa mbali! Ndivyo linagaavyo jema katika dunia mbaya.

NERISSA: Mwezi ulipo king'aa hatukwona mshumaa.

POSHIA: Ndivyo utukufu bora huffily hafifu: badala hung'aa sawa na mfalme mwenyewe kama mwenyewe hayupo; bali akishakuwepo hujimimina hadhiye, kinavyofanya kijito, kunako wingi wa maji. Muziki! Hebu sikia!

NERISSA: Ni muziki wako, bibi, bendi yako ya nyumbani.

POSHIA: Naona hapana jema, bila mazingira yake: nadhani unopened kuuzidi wa mchana.

NERISSA: Shwari inaupatia uwezo huo, bibie.

POSHIA: Kunguru huimba vema kama kipozamatata ikiwa asikizwi, daiquiri karumbiza angeliimba mchana, mabata wakitetea, hangedhaniwa mwimbaji kumzidi dudumizi. Vitu vingi duniani hukolezwa na majira ndipo vikaifikia sifa yao hasa hasa, na kuwa vikamilifu. Kimya! Mwezi umelala, pamwe na Endimioni, hautaki kuamshwa.

(Muziki unanyamaza)

LORENZO: Ikiwa sikukosea asemaye ni Poshia.

POSHIA: Ananijua kipofu amjuavyo mlembe, kwa sauti yake mbaya.

LORENZO: Bibi, karibu nyumbani.

POSHIA: Tumekuwa tukisali kwa afya za bwana zetu, ambao twatumaini wanakuja kwa haraka kupita maneno yetu. Je, wamekwisha kurudi?

LORENZO: Hawajarudi, bibie, lakini kaja mjumbe, kusema wako njiani.

POSHIA: Enenda ndani, Nerissa; waamuru watumishi katu wasiseme kuwa tuliondoka nyumbani; Na wala wewe, Lorenzo; na pia, Jessika.

(Sauti ya tarumbeta)

LORENZO: Mumeo amesha fika; nasikia panda lake: sisi siyo sakubimbi, usihofu kitu, Bibi.

POSHIA: Usiku huu, nadhani, ni mchana taabani; unafifiafifia: walakini ni mchana, kama mchana ulivyo jua linapofichika.

(Aingia Bassanio, Antonio, Gratiano na wafiasi wao)

BASSANIO: Kama ungelitembea bila mwangaza wa jua, tungeupata mchana kwa wakati ule ule umulikapo dunia kule upande wa pili.

POSHIA: Nachie nitadhayali, bali nisiwe dhalili; maana mke dhalili, hufanya mume thakili, bali kwangu Bassanio, kamwe 'sije kuwa hivyo:

Ila mola yaongoze! Karibu nyumbani, Bwana.

BASSANIO: Nakushukuru, Bibie. Mkaribishe mwenzangu: Ndiye huyu mtu yule; huyu ndiye Antonio, ambaye kanifanyia fadhila zisizopimika.

POSHIA: Yakupasa kila hali umshikilie sana, nasikia alishikwa sana kwa ajili yako.

ANTONIO: Siyo zaidi kuliko nilivyokwisha kulipwa.

POSHIA: Bwana, twakukaribisha, karibu nyumbani kwetu: lazima ionekane kwa namna nyinginezo, kwa hiyo naufupisha uungwana wa maneno.

GRATIANO: (Kwa Nessira) Naapa kwa mwezi ule ya kuwa wanionea; hakika, nilimpayo muandishi wa hakimu: huyo ambaye anayo angafa kwangu si kitu, madhali, kipenzi changu waumwa kiasi hiki.

POSHIA: Ugomvi, lo, mara hii! Hicho cha mno ni nini?

GRATIANO: Kiduara cha dhahabu, kipete hafifu sana, alichokuwa kanipa, ambacho maneno yake, kwa dunia yalikuwa kama choro za mjume kwenye kisu, yakisema, 'Nipende, usiniache'.

NERISSA: Wasema juu ya choro au juu ya thamani? Uliapa mbele yangu nilipokupayo pete, ya kwamba utaivaa hadi saayo ya kufa, kwamba utazikwa nayo muwe wote kaburini: Japo si sababu yangu, bali kwa viapo vyako ulipaswa uitunze, usifarakane nayo.

Muandishi wa hakimu! La, Mungu hakimu wangu, mwandishi uliyempa hataota ndevu kamwe katika kidevu chake.

GRATIANO: Ataota akiishi awe janadume Zima.

NERISSA: Naam, kama mwanamke ataishi awe dume.

GRATIANO: Sikia, Naskapi kwa mkono wangu huu, niliimpa kijana, mvuli wangu mdogo hivi, mbaya tena mfupi, asokuzidi kwa kimo, muandishi wa hakimu. Kijana mpayukaji, aliyenisihia sana nimpe iwe fidia: Sikuwa na moyo kamwe wa kuweza kumyima.

POSHIA: Laziamniseme kweli, ulikuwa na lawama, kutoa upesi hivyo chanza hiba cha mkeo; Kitu ulichokivishwa kwa viapo kwenye chanda, kikakazwa kwa imani juu ya maungo yako. Nami nilimpa pete,

mwandani wangu mpenzi, na kumfanya aape, aschane nayo kamwe, na mwenyewe huyu hapa, nathubutu kumwapia, hangeweza kuitoa wala kuivua chanda, japo ni kwa mali yote ya dunia hii nzima. Kwa hiyo, Gratiano, ukitaka kweli hasa, wampa jonzi mkeo, kwa sababu mbaya mno: Mimi ningefikwa hayo, yangenitia wazimu.

BASSANIO: (Kando) Lo, heri nikijikata chanda changu cha kushoto, na kusema kilikatwa nilipokitetea.

GRATIANO: Bwana wangu Bassanio alitoa pete yake kwa Hakimu alomwomba, tena ambaye kwa kweli alihistahili pia. Halafu mwandishi wake, msaidia kwandika, naye akaomba yanngu: Na mwandishi wala Bwana hakukubali cho chote ila hizo pete mbili.

POSHIA: Pete gani, bwana wangu? Natumai hukutoa ulopata toka kwangu.

BASSANIO: Ningeweza kuongeza wongo juu ya hatia ningesema kuwa siyo: bali waniona chanda, hiyo pete hakinanyo; kwani imekwisha kwenda.

POSHIA: Wala hauna ukweli moyowo uso imani. Naapa, sitakubali kuwa mke wako sini, mpaka niione pete.

NERISSA: Nami siwi mke wako hadi nioone yangu.

BASSANIO: Mpenzi, ungemjua niliyempayo pete, ungelijua ni nani niliyempea pete, ungeweza kutambua nilichotolea pete, kuwa si kwa urahisi niliachia pete, kwamba kingine cho chote hakutaka ila pete, ungepunguza makali ya ghadhabu na simanzi.

POSHIA: Kama wewe ungejua thamani ya ile pete, au nusu ya thamani yake alokupa pete, au utu wako wewe kwa kutunza ile pete, basi, usingeliweza kuachana nayo pete.

Kuna mwanaume gani mkaidi jinsi hiyo, kwamba kweli ungependa kuikatalia pete ukipinga kwa juhudi, angekuwa hana haya, azidi kung'ang'ania kitu ambacho ni hiba? Nesirra kanifundisha nini hasa nisadiki: Ningafa ni mwanamke alo nayo ile pete.

BASSANIO: La, naapa, kwa heshima na roho yangu, bibie, katu siyo mwanamke alo nayo ile pete, bali ni mwanasheria ambaye alikataa dukati elfu tatu nilizompa badala, akang'ang'ania pete; ambayo nilimnyima

nikamwacha ende zake, amepagawa huzuni: Ijapokuwa ni yeye aloyaponya maisha ya mwenzi wangu mpenzi. Ningesemaje, bibie? Nilikuwa sina budi kutuma apelekewe; Nilitungwa na aibu pamoja na uungwana; Utu wangu ulizia kuchafuliwa na ghera ya kukosa shukurani. Nisamehe, bibi mwema; maana nakuapia, kwamba ungelikuwepo nadhani ungenisihiki nikupeyo ile pete umpe mwanasheria msathilifu huyo.

POSHIA: Asije wakili huyo karibu na nyumba yangu: Kwa kuwa anacho kito ambacho nilikipenda, na ambacho uliapa kuwa utanitunzia, nitakuwa mkarimu kama we ulivyokuwa; na kushindwa kumhini cho chote nilicho nacho. Wala siyo mwili wangu, wala kitanda cha bwana: Kwani nitamtambua, hakika sinayo shaka. Kamwe usilale nje. Nichunge vizuri sana,- la, usiponichunga, ukinacha peke yangu, kweli kwa heshima yang (ambayo bado ni yangu) tajikuta nina huyo daktari kitandani.

NERISSA: (Kwa Gratiano) Na mimi kwa mwandishi wake; kwa hiyo fikiriri sana jinsi unavyoniacha bila kuniangalia.

ANTONIO: Maskini ndimi chanzo cha magomvi yote haya.

POSHIA: Bwana, usihuzunike; bado unakaribishwa.

BASSANIO: Poshia, niwie radhi, kosa hili la muhali, na hapa, mbele ya hawa marafiki zetu wengi, nakuapia kwa hayo macho yako yang'aayo, nijionamo mwenyewe -

POSHIA: Sikia anavyosema! Humo kwenye macho yangu ajiona mara mbili, mmoja kwa kila jicho; kiapo cha nyuso mbili si kiapo cha thamani.

BASSANIO: Tafadhali, nisikie: Nisamehe kosa hili, nakuapia kwa moyo kwamba sitavunja tena kiapo cho chote kwako.

ANTONIO: Nilipata kudhamini mwili wangu kumfaa, na kama si yeye huyo mwenye pete ya mumeo, mambo yangekewenda kombo: najidhaminisha tena, moyo wangu uwe haka, kwamba bwana mume wako, kamwe hatavunja tena imani kwa makusudi.

POSHIA: Basi utamdhamini. Na sasa mpeyo hii; na mwambie aitunze kuzidi ile nyingine.

ANTONIO: Apa, Bwana Bassanio, kuitunza pete hii.

BASSANIO: Wallahi, ni ile ile niliyompa wakili!

POSHIA: Nimeipokea kwake: nisamehe, Bassanio.

NERISSA: Wewe pia nisamehe, Gratiano wangu mwema; kwani mvulana yule yule mbaya na mfupi, muandishi wa hakimu alinipa pete hii.

POSHIA: Wote mnamshangao; hii hapa ni barua, isomeni baadaye, mtapopata wasaa; inatokea Padua; yatoka kwa Bellario: Humo mtaona kuwa Poshia ndiye wakili, na Yule Nerissa pale ndiye muandishi wake, na Lorenzo huyu hapa ata shuhudia kuwa nilitoka mara ninyi mlipokwisha kutoka, na ndiyo mara nirudi; sijaingia nyumbani.

Antonio karibu,. Tena nina habari njema kuzidi matarajiyo: fungua barua hii. Humo utaona kuwa merikebu zako tatu zenye wingi wa shehena zi ghafla bandarini. Hutaweza kufahamu namna ilivyoweza kupata barua hii.

ANTONIO: Nimepigwa bumbuazi.

BASSANIO: Mwanasheria ni wewe, nami nisikutambue?

GRATIANO: Wewe ndiwe muandishi ?

ANTONIO: Bibi mwema, umenipa maisha na meshilio: Kwani nasoma hakika kuwa meli zangu zi salama bandarini.

POSHIA: Na wewe nawe Lorenzo!

Na kwako pia mwandishi wangu a nazo faraja.

NERISSA: Naam, na nitampa bure bila ya fidia. Pokeeni na Jessica kutoka kwa Myahudi, hati ma'lum ya hiba, baada ya kifo chake, ataacha kwenu nyinyi, kila atachokiacha.

LORENZO: Mabibi wema, mwanyesha wema kwa wale walo na njaa.

POSHIA: Kuna karibia kucha lakini nina hakika bado hamjaridhika kabisa na mambo hayo. Kwanza na twendeni ndani, kisha huko tuhojini nasi tuwajibuni mambo yote sawasawa.

GRATIANO: Haya basi, iwe hivyo. Lo, maisha yangu yote hakuna kitu kabisa, ambacho nitakitunza kama pete ya Nerissa.

(Wanatoka)

Vitabu Vingine

vya Genesis Press Kiswahili:

JAMAA HODARI KISIWANI	Johann Wyss
JULIASI KAIZARI	William Shakespeare
MABEPARI WA VENISI	William Shakespeare
ROBINSON CRUSOE KISIWANI	Daniel Defoe
VISA VYA OLIVER TWIST	Charles Dickens
SAFARI ZA GULLIVER	Jonathan Swift
MATARAJIO ADIMU	Charles Dickens
MSICHANA ANNE WA NYUMBA YA PAA LA KIJANI	Lucy Maud Montgomery